

PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA KOS

Regled dosedanjega dela plan za v prihodnje

V četrtek, 22. t.m. je bila programsko volilna konferenca koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra. Dosedanji predsednik KOS Janez Kern je odprl konferenco, nakar so izvolili delovne organe konference, med njimi delovno predsedstvo ter verifikacijsko in volilno komisijo.

Poročilo o dosedanjem delu KOS v predhodnem obdobju 1982—1984 je v letniku podal Janez Kern, (celotno poročilo objavljamo posebej), ki je poudaril, da je aktivnost sindikata v Iskri tudi v omenjenem obdobju potekala v skladu z vsebinsko preobrazbo, ki smo jo pričeli na kongresih Zveze sindikatov in Zveze komunistov. Ugotovil je, da na področju utrjevanja akcijske politike v sindikatu Iskré še vedno ni dovolj uveljavili nekaterih oblik delovnega povezovanja.

Veliko pomanjkljivosti je čutil tudi v delovanju sindikata v delovni organizaciji sistema in pri uveljavljanju stališč sindikata pri samoupravnih organih. Z nastopom nekaterih oblik povezovanja, ki so postale bolj pomembne, vendar sistemske organizacije niso bile vedno dovolj priljubljene, niti sposobne prevzeti polno odgovornosti za politično delo. Ker je govoril o samoupravnih organizacijah, je poudaril, da smo ključni v tem obdobju dosegli s samoupravnimi ureditvijo zastavljenih ciljev pri razvijanju naše zunanjetrgovinske mreže s samoupravnim sporazumom o sodelovanju v upravljanju podjetij v tujini in zunanjetrgovinske mreže Iskre.

Veliko manj pa smo lahko zadovoljni s tistimi, ki jih dosegamo na področju delovne Iskre. Kern je poudaril, da je bil v celotnem mandatskem obdobju razvira v procesih za dolgoročno sodelovanje naše delovne organizacije Elektra, Revoz, in Vojkote, posvečene družbeno-ekonomskim odnosom in samoupravnemu planiranju so znova opozorile, da se dejansko še premalo odloča o ustvarjanju in razporejanju delovne, medtem ko smo na področju samoupravnega planiranja v preteklem mandatskem obdobju storili določene napreke. V tem obdobju so bile priljubljene tudi strokovne podlage za dolgoročni plan Iskre do leta 2000.

Poročila je bilo dalje razvidno, da v letu 1982 zaključili sprejemanje letnega skupnih samoupravnih splošnih planov s področja delitve dohodka, čiš-

tega dohodka in sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo. Kot je znano, pa smo se za področje minulega dela odločili, da bomo to urejali v posebnem aktu, ki je trenutno v javni obravnavi.

O delegatskem sistemu, kadrovske politiki in izobraževanju je bilo rečeno, da smo na tem področju storili največji premik s sprejemom samoupravnega sporazuma o kadrovske politiki v SOZD Iskra. Naloga, ki pa ostaja še za bodoče delo sindikata, pa je priprava problemske konference na temo delovanja delegatskega sistema v SOZD Iskra.

Po poročilu se je razvila živahna razprava, v kateri je med drugimi sodeloval tudi predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič. Po razpravi so člani KOS soglasno sprejeli poročilo o delu KOS za minulo mandatno obdobje.

V nadaljevanju so razrešili staro vodstvo KOS ter izvolili novo. Za predsednika KOS je bil izvoljen Avguštin Čiuh, za njegovega namestnika pa Miloš Vodopivec.

Naslednja točka je zajemala obravnavo in sprejemanje programskih smernic za delovanje KOS v mandatskem obdobju 1984—85, ki jih prav tako v celoti objavljamo posebej. Tudi akcijski program za prihodnje so člani KOS soglasno sprejeli.

Pod točko razno pa so člani KOS poslušali natančnejšo informacijo o letošnjem dnevu borca in Iskre. Tako bo letošnji dan borca in Iskre v soboto, 30. junija v Zajčji Dobravi pri Ljubljani v organizaciji DO Iskra Commerce. Letošnja cena paketa bo znašala 360 dinarjev, njegova vsebina pa bo nespremenjena, torej takšna kot doslej. KOS je tudi izrazil pobudo, da bi polovico cene paketa plačal vsak udeleženec sam, preostalih 180 dinarjev pa naj bi poravale TOZD in DO iz različnih virov.

Ker pa je treba misliti že na organizacijo dneva borca in Iskre v prihodnjem letu, so sklenili, naj bi dan borca in Iskre leta 1985 organizirala naša DO Avtoelektrika iz Nove Gorice in sicer ob Soškem jezeru pri Tolminu. D.Ž.

RAZGOVOR Z AVGUŠTINOM ČIUHO

Izhajati iz delavskih potreb, ne pa iz visokoletečih fraz

Avguštin Čiuh.

Za novega predsednika koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra so na nedavni programsko-volilni konferenci našega sindikata izvolili Avguština Čiuh. Avguštin Čiuh prihaja iz delavskih vrst in se je tudi že doslej aktivno in angažirano ukvarjal v Iskri z različnimi družbenopolitičnimi problemi.

Ko smo ga ob izvolitvi povprašali, kako naj bi ga predstavili, smo ga zato najprej vprašali, kdaj je začel s politično aktivnostjo.

Iskra sem že petnajst let! Ko sem končal Iskrino poklicno šolo, sem se zaposlil kot finomehanik v DO Aparati, ki se je kasneje preoblikovala v DO Avtomatika. Ves čas, tudi v šoli, sem se rad vključeval v družbeno aktivno življenje. Takoj, ko sem prišel v delovno organizacijo, sem se zato vključil v delo mladinske organizacije. Zadolžitve sem vedno resno jemal in tako sem že 1974 postal predsednik mladinske organizacije TOZD, kasneje pa tudi mladinske organizacije DO Avtomatika.

Mislim, da je bila mladina tedaj izjemno povezana z dogajanjem v delovni usmeritve. Tedaj smo si mladinci namreč prizadevali vzpostaviti konstruktivne odnose tudi z vsemi mladinskimi organizacijami elektro in elektonske industrije. Na srečanjih smo izmenjavali zelo konstruktivne predloge, žal pa ni prišlo vedno do njihove realizacije. Toda uspehov vendar ni manjkalo, eden pomembnih uspehov je tudi mladinska pohodna enota, ki smo jo organizirali skupaj s PTT in RTV in deluje na specifičen način in kontinuirano še danes.

Na mesto predsednika našega sindikata prihajate torej že z bogatimi političnimi izkušnjami. Poleg angažiranja v mladinski organizaciji ste delovali seveda tudi v sindikatu.

V sindikalni organizaciji sem začel delovati takoj ob zaposlitvi. Funkcijo predsednika OO sindikata pa sem prevzel pred dvema letoma v TOZD Sestavni deli v DO Avtomatiki. Morda je zanimivo, da sem funkcijo prevzel, ko je bila ta temeljna organizacija v krizi in tako rekoč na robu rentabilnosti, oz. obstoja zaradi neustreznega proizvodnega programa in popolnoma neurejenih dohodkovnih odnosov.

Ni treba posebej poudarjati, da je bilo potrebnega mnogo prizadevanja. Toda tako poslovodni delavci kot tudi vse družbenopolitične organizacije in vsi delavci smo seurejevanja razmer lotili

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delegaciji SAP Kosovo v Iskri

Goste s Kosova je pred stolpnico sprejel predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič.

Dvodnevni uradni in delovni obisk v Sloveniji je delegacija socialistične avtonomne pokrajine Kosovo izkoristila tudi za obisk in pogovore s predstavniki Iskre.

Konec minulega tedna je bila na obisku v Sloveniji delegacija SAP Kosovo. V njej so bili predsednik predsedstva Šefqet Jashari, predsednik predsedstva pokrajinske konference ZK Ilijaz Kurteshi, predsednik skupščine Ilija Djukić, predsednik izvršnega sveta Imer Pulja, član predsedstva gospodarske zbornice Ilijaz Ilijazi in drugi.

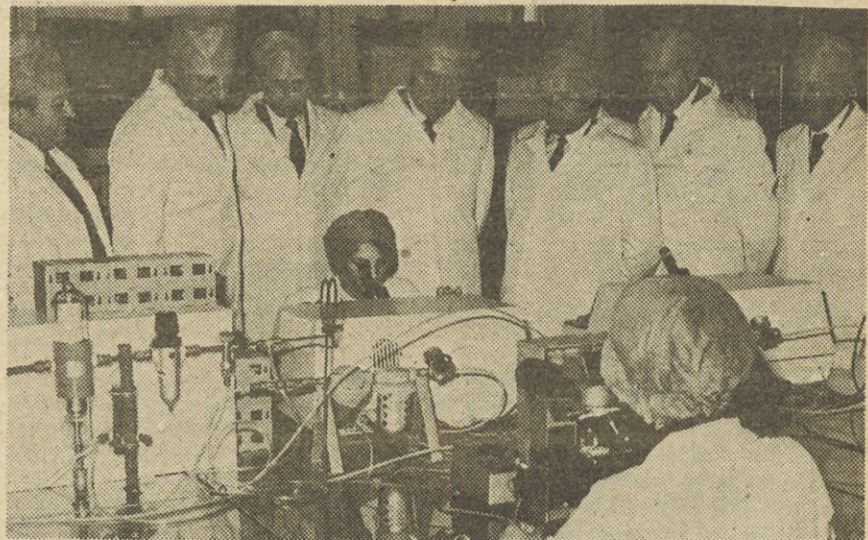
Po pogovorih z najvišjimi predstavniki SR Slovenije na Brdu pri Kranju so ugledni gostje obiskali Iskrino delovno organizacijo v ustanavljanju Mikroelektroniko v Stegnah v Ljubljani. V spremstvu predsednika KPO SOZD Iskra Borisa Lasiča in direktorja Mikroelektronike Iva Baniča so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo mikroelektronskih vezij, pozneje pa je v sejni sobi stekel pogovor o sodelovanju Iskre s Kosovskim gospodarstvom. Ne bo odveč podatek, da je Iskra lani kupila v tej pokrajini za

približno milijardo dinarjev surovin, obseg Iskrinih poslov prek predstavništva Iskre Commerce v Pristini pa je znašal 220 milijonov dinarjev.

Gostitelj delegacije Ivo Banič je vodilne družbenopolitične delavce SAP Kosovo med drugim seznanil tudi z delom delovne organizacije Mikroelektronika. Tovarna je že začela procesirati v industrijskem obsegu, kar so jim priznali tudi partnerji od ameriške firme mikroelektronskih vezij po naročilu AMI ter z najvišjimi ocenami pohvalili delavce v procesnem in tehničnem sektorju.

Ivo Banič je goste seznanil tudi z nadaljnjimi načrti Mikroelektronike ter ob tem poudaril, da bo potekal ta razvoj v najtesnejši povezavi z drugimi Iskrinimi projekti, med drugimi tudi javno telefonijo.

Delegacijo SAP Kosovo sta med obiskom in pogovori v Mikroelektroniki spremljala tudi predsednik skupščine SR Slovenije Vinko Hafner in podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije Dušan Šinigoj. Z Iskrine strani so bili na pogovorih še Miloš Kobe, Janez Kern, Jože Čebela in drugi. LD

Delegacija SAP Kosovo na ogledu v Mikroelektroniki.

Konkretno o sodelovanju

Po obisku najvišjega vodstva socialistične avtonomne pokrajine Kosovo minuli teden, so v ponedeljek, 26. marca obiskali Iskro tudi predstavniki SOZD Trepča, SOZD PTT Kosovo in Skupščine občine Srbica. Pogovorov z Iskrinimi vodilnimi delavci so se udeležili vsi trije predsedniki omenjenih treh kosovskih organizacij.

V središču pozornosti je bilo pet področij sodelovanja med Iskro in Kosovskim gospodarstvom: razširitev sodelovanja z delavno organizacijo Fadipa iz Prizrena, problematika dobav surovin iz SOZD Trepča, sodelovanje z baterijskima tovarnami v Gnilanih in Titovi Mitrovici, sodelo-

vanje s tovarno otroških igrač v Srbici, posebej pa so s predstavniki PTT Kosovo potekali pogovori glede na veliko licitacijo za PTT promet na področju SAP Kosova.

Ob zaključku pogovorov so sprejeli tudi konkretne sklepe, ki zavezujejo nekatere delovne organizacije in SOZD-e glede nadaljnjega sodelovanja.

Razgovore je vodil svetovalec KPO SOZD Iskra Tone Kovič skupaj s predstavniki tistih Iskrinih delovnih organizacij, ki so posebej zainteresirane v sodelovanju z gospodarstvom SAP Kosova. Na pogovorih sta sodelovala tudi predstavnika gospodarskih zbornic Kosova in Slovenije.

Razgovori gospodarstvenikov SAP Kosovo v Iskri.

ISEOT potrdil izračun Iskrinih priznanih repropotreb

Na seji Izvršnega odbora interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino so potrdili izračune družbeno priznanih repropotreb za 12 samostojnih reprodukcijskih povezav oziroma velikih sistemov ter za vsa splošna združenja.

Izračunu interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino so znašajo družbeno priznane reprodukcijske potrebe za SOZD Iskra 16%. To je nekoliko manj, kot sprva v Iskri izračunali, gre pa za zanemarljivo razliko — v Samoupravnem sporazumu, ki smo ga v zvezi s podpisali, smo sprva zapisali, da je potrebe 88%.

Iskra je te dni že poslala Interesni skupnosti vse podatke o uvoznih in izvoznih carinskih deklaracijah za pretekli dve leti, kot tudi o neblagovnih vrednostih in odvih. Na osnovi teh razpisanih podatkov, bo morala interesna skupnost korigirati svoj izračun. Po podatkih zunanje-trgovinske organizacije v Iskri Commerce bodo morali pristeti še 2% ali s tem pa se bomo dejansko spet približno 88%.

ot je znano, je razpolagalna pravi devizami od lastnega deviznega računa še naprej 45,9-odstotna. Razli-

ka do trenutno veljavnih družbeno priznanih repropotreb je 38,86% in do te razlike ima Iskra pravico do nakupa deviz na enotnem jugoslovanskem trgu. V absolutnem znesku je to 7.402.200.000 dinarjev, kar je nekaj manj kot 59 milijonov dolarjev.

Kredne seje Izvršnega odbora ISEOT Jugoslavije se je kot vodja slovenske delegacije udeležil tudi strokovni sodelavec v Iskri Commerce Milan Lopamnik. Kot že nekaj sej tega odbora, je bila tudi ta precej živahna: delegacije republik in pokrajin si tudi tokrat niso bile enotne v zvezi z navodili o upravičenosti posameznih subjektov do nakupa deviz na deviznem trgu. Slovenska delegacija je na seji edina vztrajala, da mora organizacija pri prijavi uvoza predložiti tudi jamstvo banke o tem, da bo zagotovila devize. Druge delegacije so menile, da to ni potrebno. Ob koncu seje so le sprejeli nekakšen kompromis, in sicer ta, da bodo banke izdajale potrdila o zagotavljenih devizah na podlagi družbeno priznanih reprodukcijskih potreb, s tem pa naj bi bilo zagotovljeno, da za prijavo uvoza ne zadošča le pravica do nakupa deviz na deviznem trgu.

S tem bodo skušali preprečiti uporabo devizno nepokritih pravic do uvoza.

Lado Drobež

poročilo o delu KOS mandatnem obdobju 1982—1984

Aktivnost sindikata SOZD Iskra je v zadnjem mandatnem obdobju potekala v okviru in pod pogoji, ki jih je narekoval težak gospodarski položaj v državi nasploh, kar se je dnevno odražalo s posledicami tudi v okviru Iskre. Te posledice so bile predvsem izražene v zahtevah po povečanju izvoza, skoraj za vsako ceno, ob sočasnem relativnem zniževanju uvoza, tako reprovromateriala, kot še posebej opreme. Ob tem smo se dnevno srečevali z zaostrenimi pogoji investiranja, s stalnimi grožnjami izgub zaradi naraščanja cene denarja (saj so obrestni že prekoračile celotno akumulacijo v SOZD), kakor tudi pomanjkanje reprovromateriala, opreme itd. Vse to je še dodatno vplivalo na povečano padanje realne vrednosti OD in na zaostrovanje socialnih pogojev dela in življenja delavcev.

Ko zaostrene pogoje sta v tem obdobju stalno spremljala takorekoč dnevno zmanjšanje instrumentov ekonomske politike in povečan vpliv državne regulative na področjih kot so: ekonomski odnosi s tujino, možnost razpolaganja z devizami, politične cen, področje razpolaganja s sredstvi, razširjene reprodukcije in rezerv, pogoje gospodarjenja z denarjem itd. To je dodatno predstavljalo oviro za pripravo upravnih planskih dokumentov in zmanjševalo možnosti vpliva delavcev na pogoje dela in življenja, kar se je močno pozneje odražalo tudi v klimi družbenopolitičnega dela. Pomembno je poudariti, da je aktivnost sindikata v SOZD Iskra tudi v tem obdobju ostala v skladu z vsebinsko preobrazbo, ki jo zahtevali na kongresih ZSS in ZK. To je lahko ugotovimo, da se je pri delu nadaljevala vsebinska spreminjanja v kateri prihaja do izraza nova politična dela, ki se odraža v razvijanju, vsklajevanju in poenotenju sindikalnih konferenc do posameznih vprašanj, ki so pomembna za napredno uspešno delo delavcev Iskre. Tako politična dela pomeni preraščanje odtujenih oblik oblik dela iz preteklosti in s tem nosi težnja dela v OOS, torej v sredino, v kateri delavec neposredno uresničuje svoji pravičnici do dela in samoupravljanja. Vse ostali interesi združenega delavca v tem obdobju ustvarjamo pogoje za vključevanje najširšega kroga delavcev v aktivno družbenopolitično delo.

Čeveda ob doseženih uspehih naše aktivnosti v tem obdobju ne moremo spregledati nekaterih problemov, ki opozarjajo na dejstva, ki nismo storili še vsega za najširšo demokratizacijo odločanja in za ustvarjanje pogojev za vključevanje vseh delavcev v političnega in samoupravnega dela. V tem obdobju morala lahko izločili predvsem naslednje probleme:

Na področju utrjevanja akcijske povezanosti v sindikatu SOZD Iskra moramo poudariti, da še vedno nismo dovolj uveljavili nekaterih oblik akcijskega povezovanja, ki dajejo sindikatu pomembno vlogo subvencije sile in mu, v skladu s 14. členom Statuta ZS Slovenije, omogočajo, da nastane enotni in obvezni stališči. V tem obdobju so pomembne predvsem problemske konference, ki jih še vedno jemljemo bolj enkratne akcije in se po njihovi izvedbi ne moremo vsaki OOS za posledno izvajati celovite sprejetih izhodišč in celo opuščen redno spremljanje rezultatov izvajanja sklepov preko samoupravnih organov. Veliko pomanjkljivost je čutili v vključevanju sindikata v delo delegatskega sistema in pri uveljavljanju stališč sindikata v upravnih organih. Pri tem se vsakodnevno srečujemo z nepoznavanjem ustavne vloge sindikata, kakor tudi določil Zakona o združenem delu. Še vedno relativno slaba povezanost sindikata z delegacijami tako v zbornih združenega dela, kakor tudi v upravnih organih, na različnih ravneh samoupravne organiziranosti otežkoča tako uveljavljanje stališč in mnenj sindikata. Zaostrovanje gospodarskih in socialnih pogojev in še vedno neustrezno vrednotenje družbenopolitičnega dela povzroča vedno večje kadrovske težave tako v družbenopolitičnih organizacijah kakor tudi v samoupravnih organih in delegacijah. To prihaja še dodatno do izraza v pripravah na volitve.

Zaskrbljujoče je predvsem dejstvo, da velikokrat ustrezno usposobljeni delavci odklanjajo vodilne in odgovorne funkcije v različnih organih ali organizacijah.

4. Z ukinjanjem nekaterih oblik povezovanja ZK v DO in SOZD je postala vloga sindikata še pomembnejša, vendar sindikalne organizacije niso bile vedno pripravljene niti sposobne prevzeti povečane odgovornosti za politično delo. Težave so se povečale marsikdaj tudi zato, ker akcijske oblike povezovanja ZK v večini delovnih organizacij niso ustrezno zaživele.

5. Posebno področje predstavlja uresničevanje odgovornosti za samoupravno odločanje, kakor tudi za izvajanje samoupravno ali politično sprejetih odločitev. Kljub temu, da smo v preteklosti sprejeli veliko sklepov, ki se nanašajo na uresničevanje osebne in kolektivne odgovornosti ter so nam znana tudi določila ZZZ s tega področja, smo v praksi le izjemoma prične tudi sprejetim in izvedenim ukrepom za neizpolnjevanje dogovorov. Tako praktično ne izvajamo ukrepov opodklicev ali razrešitev delegatov, funkcionarjev in družbenopolitičnih organizacij ali celo zakonske odgovornosti poslovočnih delavcev za neizvajanje samoupravno sprejetih sporazumov ali planov. Dnevno smo priče oportunističnega iskanja odgovornosti izven nas in nedoslednega opravičevanja za neizpolnjene dogovore, kar nedvomno slabi ugled družbenopolitičnih organizacij pri delavcih in krepi prepričanje, da nedelo in malomarnost ne moreta biti kaznovana.

To so le nekatera vprašanja, ki se porajajo pri vsakdanji aktivnosti in jih še nismo uspeli zadovoljivo razrešiti, jim bo pa potrebno tudi v bodoče posvečati večjo pozornost.

IZPOLNITEV PROGRAMSKIH SMERNIC V OBDOBJU 1982—1983

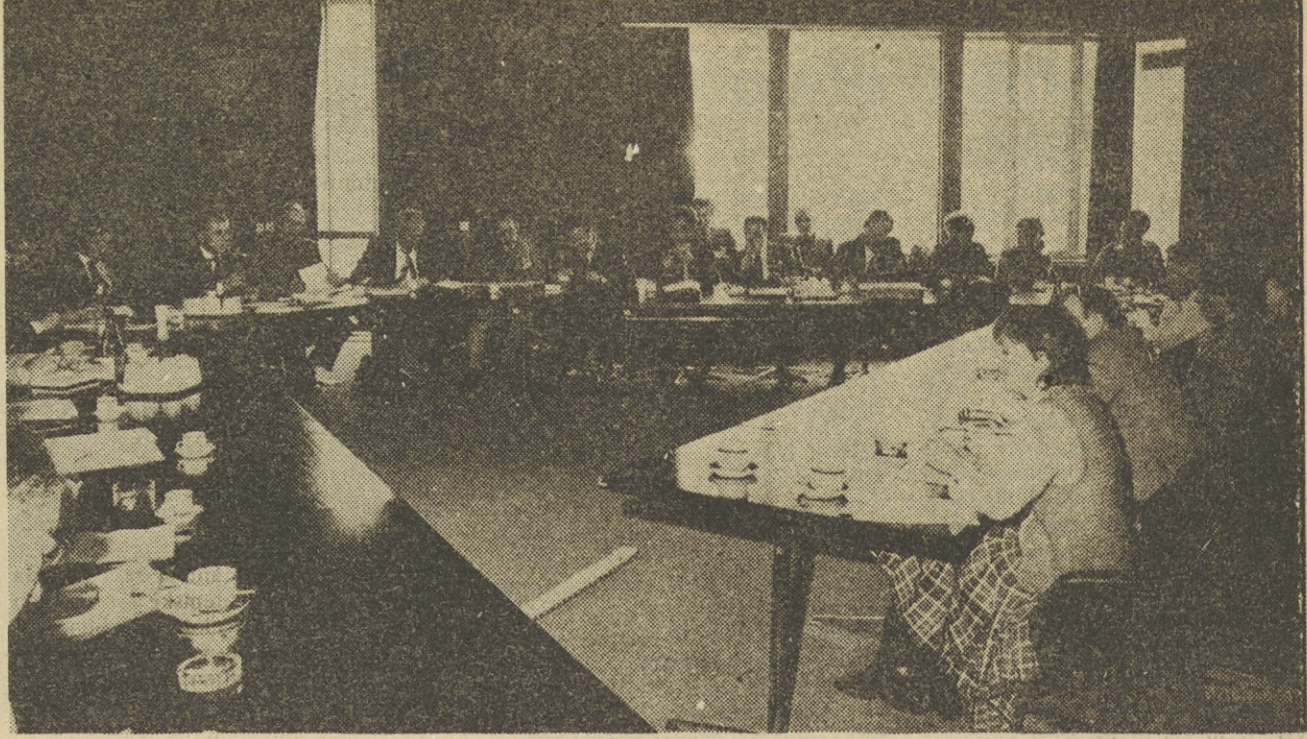
V kratkem poročilu ni mogoče posvetiti pozornosti vsem vprašanjem s katerimi se je srečeval KOS in njegovi organi pri delu v zadnjem mandatnem obdobju. Zato bomo poizkušali opredeliti le glavne rezultate in težave, ki so nastajale pri izpolnjevanju programskih smernic za delovanje KOS v tem obdobju v katerem je imel KOS 6. sej. predsedstvo KOS pa 14. sej.

Po posameznih področjih iz programskih smernic bi lahko izpostavili naslednje aktivnosti:

1. Samoupravna organiziranost

Aktivnosti, ki jih je KOS vodil na ravni SOZD na tem področju v zadnjem mandatnem obdobju so izhajale iz skupno dogovorjenih akcij, usmerjenih v utrjevanje samoupravnega položaja delavca kot nosilca odločanja v naših OZD. Osnovo za aktivnosti KOS so predstavljale tako smernice za delovanje, kakor tudi stalne pobude naših OZD za dograjevanje samoupravnega sistema in nenazadnje še vedno aktualna študija Družbenega pravobranilca samoupravljanja SRS o organiziranosti sestavljenih organizacij SRS.

Ključni uspeh, ki smo ga v tem obdobju dosegli pomeni samoupravno ureditev zastavljenih ciljev pri podružbljanju naše zunanjetrgovinske mreže s samoupravnim sporazumom o skupnem upravljanju podjetij v tujini in zunanjetrgovinske mreže Iskre.

Med konferenco.

Samoupravna zakonodaja, ki smo jo sprejeli v tem obdobju pomeni zelo pomemben člen k dejanski širitvi odgovornosti za ključno področje našega nadaljnjega razvoja. in možnosti preraščanja Iskre v dejansko svetovno firmo. Rezultati zadnjega obdobja pri vplivu na upravljanju z ZT mrežo Iskre in našimi podjetji v tujini kažejo, da smo na pravi poti, ki jo bomo morali utrjevati tudi v bodoče.

Veliko manj smo lahko zadovoljni z uspehi, ki jih dosegamo na področju naloge, ki ji pravimo ponovna reintegracija Iskre. Politične pa tudi samoupravne pobude za poglobljeno analizo ustreznosti obstoječe samoupravne organiziranosti SOZD Iskra in pripravo novega samoupravnega sporazuma o združevanju v družbenopolitičnega iskanja odgovornosti izven nas in nedoslednega opravičevanja za neizpolnjene dogovore, kar nedvomno slabi ugled družbenopolitičnih organizacij pri delavcih in krepi prepričanje, da nedelo in malomarnost ne moreta biti kaznovana.

V celotnem mandatnem obdobju je bil KOS posebno angažiran v procesih reorganizacije ali kot pravimo v procesih za dolgoročno sanacijo delovne organizacije Elektrovezve. Procesi samoupravne organiziranosti te DO potekajo v sklopu ostalih aktivnosti, ki zadevajo programsko, kadrovsko in predvsem finančno sanacijo, že več kot 2 leti. V tem obdobju je bil KOS intenzivno vključen v vse aktivnosti, ki so potekale v prvi fazi za pripravo »Plave knjige« kot sanacijskega načrta za rešitev DO. Referendumsko je bila plava knjiga z vsemi samoupravno-organizacijskimi vprašanji sprejeta že decembra 1982. Kasneje je bilo vedno bolj jasno, da sama sanacija po plavi knjigi, predvsem zaradi nenormalnega zaostrovanja razmer pri razpolaganju z devizami in dinarskimi sredstvi v SOZD ne more zagotoviti dolgoročne rešitve, vendar je bilo potrebno na področju samoupravne organiziranosti plavo knjigo izvesti do konca. To je bilo z velikimi naporih družbenopolitičnih organizacij v DO Elektrovezve in tudi ob pomoči občinskih struktur, uspešno izvedeno koncem leta 1983. Ob tem je v zadnjih mesecih leta 1983 in letos potekala velika strokovna aktivnost na nivoju SOZD Iskra za celovito in dolgoročno rešitev DO Elektrovezve. Izhodišče je bilo v tem, da se zanimivi

proizvodni programi v DO Elektrovezve naslonijo na sorodne DO v SOZD s čemer bi dosegli boljše materialne in kadrovske pogoje za razvoj teh, seveda ob popolni socialni varnosti delavcev, ki delajo v tej DO. Žal kot nam je znano ta predlog Iskre ni dosegel ustreznega soglasja v SSNO tako, da se sedaj pripravljajo nove rešitve, ki so rezultat kompromisov vseh zainteresiranih strani.

Sicer pa na področju samoupravne organiziranosti v tem obdobju, če izvzamemo DO Elektrovezve, ni bilo večjih aktivnosti. Te so se odvijale v glavnem pri utrjevanju organiziranosti v DO Telematika, DO Delta in DO Avtoelektrika. Tako moramo ugotoviti, da smo premalo naredili na integracijskih procesih, ki bi pomenili povečano produktivnost dela v sistemu Iskra, razen integracije na področju računalništva. Posebej problematično postaja pomanjkanje povezav z dobavitelji naših strateških surovin, kjer bomo morali iskati oblike tesnejšega povezovanja v skupnostih. Prav tako postaja zaskrbljujoča organiziranost nekaterih TOZD, ki se intenzivno krepijo v smeri organiziranosti, ki jo zakonodaja predvideva za delovno organizacijo. Delno je temu kriva dislociranost od sedeža DO, največ pa to, da v DO niso našli pravega ekonomskega motiva za združevanje funkcij v skladu z ZZZ. Prav zaradi takih pogojev bo potrebno čimprej pospešiti pripravo globalne analize samoupravne organiziranosti v SOZD Iskra, da preprečimo podobne procese pri novih TOZD, ker bi to sicer pomenilo slabitev funkcije DO in predvsem podvajanje strokovnih služb in s tem drobitev znanja v Iskri.

Politično se moramo boriti za izgradnjo TOZD, ki so sestavni del združenega dela DO kot celovite poslovne in reprodukcijske celote, ne pa za TOZD, ki teži k izpostavljanju funkcije preraščene podjetja s poudarjeno samozadostnostjo in predvsem zaprtostjo. Včasih nam tudi objektivne razmere v posameznih DPS (predvsem občinah) niso naklonjene v tej borbi, čeprav moramo ugotoviti, da se splošna družbena klima le spreminja v pravilni smeri v zadnjem obdobju.

II. DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI IN SAMOUPRAVNO PLANIRANJE

Pri izpolnjevanju nalog iz tega področja se je KOS zavedal, da so družbenoekonomski odnosi osnovni odnosi med delavci in najpomembnejši kazalec kako delavec dejansko obvladuje s sredstvi družbene reprodukcije. Samoupravno planiranje pa pri tem predstavlja osnovni instrument preko katerega delavec v TOZD in celotnem sistemu združenega dela uveljavlja svojo ustavno vlogo. Tudi v tem obdobju smo v KOS ugotavljali, da delavec dejansko premalo odloča o celoti ustvarjanja in razporejanja dohod-

ka. Tudi v SOZD Iskra nismo v tem času in sploh v obdobju po sprejetju ZZZ naredili odločilne korake pri urejanju dohodkovnih odnosov. Po problemski konferenci sindikata v SOZD smo uspeli pripraviti le osnove za področje svobodne menjave dela, kljub relativno zavzetem delu projektnega sveta. Veliko odprtih vprašanj, nedodelan informacijski sistem, velika zasedenost ključnih strokovnih delavcev in ne nazadnje tudi interesi, da se nekatera vprašanja ne uredijo na samoupravni način (kar v določeni meri omogoča strokovnim vodstvom TOZD, da manipulirajo med seboj in z delavci) so glavni krivci, da nismo naredili večjih premikov. Borba za dosledno uvajanje dohodkovnih odnosov v SOZD Iskra ostaja tudi v bodoče ena osnovnih nalog sindikata pri čemer se moramo zavedati velike zahtevnosti te naloge, ki jo bo mogoče opraviti le v dolgotrajnem strokovnem in samoupravno-političnem procesu.

Na področju samoupravnega planiranja smo v preteklem mandatnem obdobju naredili določene premike. Posebno bi morali izpostaviti konkretizacijo nalog za posamezno obdobje, kjer v celotnem SOZD opredelujemo naloge organizacij skupnega pomena. Ta premik se posebno izrazilo čuti pri pripravi poročila o delu, ki so v zadnjem obdobju bistveno kvalitetnejša kot v preteklosti. Zaradi kvalitetnih poročil o delu, pa tudi zaradi kvalitetnih strokovnih podlag ugotavljamo, da so se problemi pri vsklajevanju letnih programov za izpolnjevanje srednjeročnega načrta 1981—85 močno zmanjšali. Praktično skoraj ni bilo problemov pri vsklajevanju, če izvzamemo vsklajevanje financiranja projektnih nalog, ki pa neupravičeno doživljajo izredno restriktivne metode obravnave. V prihodnje bomo morali več naporov vložiti v kvalitetne obravnave projektnih nalog, saj preko njih lahko pomembno uveljavljamo poenotenje v SOZD Iskra, racionaliziramo stroške in izgrajujemo dobre podlage dohodkovnim odnosom.

V tem obdobju so bile pripravljene tudi strokovne podlage za dolgoročni plan Iskre do leta 2000. Zaostreni gospodarski pogoji nas zavezujejo, da začnemo dolgoročneje načrtovati osnovne kazalce in možnosti našega razvoja. Ugotoviti pa moramo, da strokovne podlage niso naletele na široko strokovno politično razpravo kljub temu, da bodo morali v določeni meri biti osnova za pripravo naše samoupravne organiziranosti, pa tudi srednjeročnega načrta za obdobje 1986—90, kar nas neposredno čaka.

V letu 1982 smo zaključili sprejemanje paketa skupnih samoupravnih splošnih aktov s področja delitve dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo. Če se spomnimo, smo v tem času sprejeli:

— samoupravni sporazum o skupnih (Nadaljevanje na 4. strani)

UNIVERZA V ZDRUŽENEM DELU Gospodarstvo in visoko šolstvo skupno odgovorna za prihodnost

Na nedavnem dvodnevem posvetovanju na temo »Univerza v združenem delu« je imel enega izmed uvodnih referatov tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije ing. Marko Buk. V svojih uvodnih razmišljanjih je med drugim dejal: Prvič, da so se predstavniki gospodarstva in visokega šolstva zbrali k skupni razpravi o izobraževanju v funkciji razvoja. Prvič o poteh Reforme vzgoje in izobraževanja bilo že mnogo. Vendar, prvič smo se zbrali, da bi skupaj ocenili dosežene stopnje izobraževanja in začeli takorekoč kontinuiran dialog o nadaljnjih poteh razvijanja vzgojno-izobraževalnega in znanstve-

no-raziskovalnega dela. Socialistična samoupravna preobrazba izobraževanja namreč ni enkratno dejanje ampak je proces, v katerem sta visoko šolstvo in gospodarstvo dva dela enotnega družbenega procesa. Zato ni mogoče sprejeti poenostavljenih predlogov, vi — gospodarstvo dajte denar, mi bomo pa izobraževali. Ali pa: »če veste, povejte kaj potrebujete do leta 2000 in mi bomo to naredili«.

Razvoja visokega šolstva ni mogoče ločevati od razvoja gospodarstva in obratno. Na dlani je namreč, če bi v svetu za nekaj časa prenehalo delovati visoko šolstvo, bi zastal tudi razvoj. In sleherno izobraževanje, ker je v funkciji štiridesetletne delovne dobe, je tudi za bodočnost. Je torej v direktni povezavi z osnovo človekove eksistence in ek-

spanzijo družbenega razvoja. Pri nas v Jugoslaviji je v preteklih letih delo na samoupravni socialistični preobrazbi vzgoje in izobraževanja na osnovah Resolucije X. kongresa ZKJ dobilo poln razmah. Na veliko se je začelo reševati probleme preobrazbe. Res je, da se je v mnogocem ostalo pri načelnih pristopih in delnih rešitvah, često nepovezanih z združenim delom, znanostjo in družbeno prakso. Zakon o združenem delu je dal preobrazbi nove spodbude, saj je usmeril gospodarstvo k izobraževanju kot sestavnemu delu latne razširjene reprodukcije. Ustvarjene so bile sistemske možnosti, da se je začel proces povezovanja, izobraževanja in svobodne menjave dela.

Družbena akcija je bila v glavnem usmerjena, prvič, na formiranje TOZD in SIS izobraževanja in s tem na začetne spremembe v družbeno-ekonomskih odnosih v izobraževanju, drugič, na marksistično zasnovanost izobraževanja in tretjič, na spremembe sistema izobraževanja samega. Predšolsko izobraževanje je vključilo

velik del otrok. Tako se ustvarjajo bolj enaki pogoji razvoja in vzgoje za vsakega otroka. Presega se odnos, ki se je skoraj kazal v tem, kakšne starše je otrok izbral. Tudi osnovna šola je vključila večino šoloobveznih otrok. Po dolgih pripravah se je začelo izvajati usmerjeno izobraževanje in naslednje leto se bo visoko šolstvo srečalo s prvimi diplomanti. Dolgoročni program ekonomske stabilizacije ugotavlja, da ekspanzivna rast izobraževalnih institucij in ekstenzivni razvoj dejavnosti ni bil usklajen z realnimi materialnimi možnostmi in sodobnimi potrebami gospodarstva. Zadrževanje parafiskalnih odnosov priča o neizgrajenih samoupravnih odnosih. Sedanje upadanje kakovosti in učinkovitosti dela kaže na še prisotno obravnavanje izobraževanja ali znanosti kot porabe, ne pa kot dejavnika povečanja družbene produktivnosti dela in sodobnega razvoja. Podatek, da je od 2.300 doktorjev in magistrov v Jugoslaviji, v gospodarstvu teh samo 350, to ilustrira. Prav tako, da se je število zaposlenih v gospodarstvu z visoko izobrazbo v zadnjih desetih letih povečalo

od 9% le na 12%. To potrjuje tudi podatek, da je v Jugoslaviji več kot 400.000 zaposlenih, ki nimajo ustrezne izobrazbe. Če k temu dodamo še podatek, da na devetnajstih univerzah v Jugoslaviji blizu 50% študentov študija ne konča. Razmere v Sloveniji kažejo nekaj boljše slike od jugoslovanske, vendar bi se slepili, če bi ocenjevali, da tudi mi ne stojimo pred nujnimi korenitimi premiki.

Karakter družbe odreja karakter izobraževanja. In ker je priroda naše družbe socialistično samoupravna, se izgrajuje kot družba združenega dela. Če je kapital šolo in tovarno po Marksu razdvojen, jo mora socialistično samoupravljanje — svet znanja in svet dela spajati. To je pot, da bi se prevladala odtujenost. Središčno vlogo dobiva dohodek v TOZD, ki se ustvarja tudi s prispevkom izobraževanja. V TOZD je torej nujno formulirati potrebe po izobrazbi na nivoju razvitosti določenega družbenega okolja in družbe kot celote. Te potrebe se izražajo znotraj razvojnih potreb, povečanja produktivnosti, povečanja materialne osnove

Poročilo o delu KOS v mandatnem obdobju 1982—1984

(Nadaljevanje s 3. strani)

osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka v SOZD

— samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD v SOZD

— samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za skupno porabo v SOZD

— samoupravni sporazum o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela v SOZD

— samoupravni sporazum o enotnem oblikovanju razvidov del in nalog v SOZD in — pravilnik o povračilu stroškov, ki so jih imeli delavci v zvezi z opravljanjem delovnih nalog v SOZD.

Kot je znano smo se odločili področje minulega dela urejati ločeno v posebnem aktu, ki je trenutno v javni obravnavi. Glede na kvaliteto tega akta in na zakonske roke, lahko pričakujemo, da bo sprejet še v letošnjem letu. S tem smo zaključili formalno-pravno nalogo pri urejanju tega izredno pomembnega področja v celotnem SOZD. Nedvomno je to uspeh s katerim se lahko pohvali le redka SOZD, vendar moramo opozoriti predvsem na dva problema, ki se pojavljata v praksi. Prvič smo priča dejstvu, da znatno prepočasno uresničujemo sprejete akte v konkretni praksi tam pa, kjer jih uresničujemo, jih največkrat napačno prilagajamo potrebam v konkretni sredini. Nedvomno je naloga spreminjanja sistema delitve po rezultatih dela v tem času, ko izrazito upada realna vrednost OD in se zaostrojuje pritiski k uravnolovki, zelo zahtevna. Vendar dejstvo, da so ustrezni OD zelo pomemben motivacijski faktor za boljše in ustvarjalnejše delo, ki nas edino lahko izvleče iz pričujočih težav nam mora biti temeljna politična naloga. Pri tem bi rad opozoril na drugo pomanjkljivost, ki se poraja zaradi tega, ker premalo uporabljamo strokovno znanje s katerim razpolagamo v Iskri. V SOZD imamo DO ZORIN, ki je osvojila visoko stopnjo znanjskega področja delitve, vendar jo v Iskri vse premalo uporabljamo tako, da v glavnem dela za druge OZD. Menim, da je to velika napaka, ki nas bo zaradi drobljenja strokovnega znanja in ozkosti pri planiranju sredstev za urejanje tega področja (kjer so možni le navidezni prihranki) pripeljala do velikih razlik v delitvi OD, kar pa smo ravno s pripravo skupnih samoupravnih aktov skušali odpraviti in kar nam bo v veliki meri narušilo tudi merila za urejanje medsebojnih dohodkovnih odnosov.

S področja družbenoekonomskih odnosov bi se morali dotakniti še treh vprašanj.

Prvo je področje urejanja cen, kjer smo na področju formalno-pravnega urejanja v Iskri dosegli poenotenje. Vendar, če spremljamo kaj se nam dogaja na tem področju, le ne moremo biti zadovoljni. V zadnjem času smo priča zamrznitvi cen, ki jo je uveljavil ZIS ob toliko odprtih in spornih prашanjih, da to vsekakor ne prispeva k uredenosti na tem področju. Gotovo potreben ukrep, da se z njim zaustavi divjanje inflacije, se je sprejelo v marsičem v svoje nasprotje, ki ponovno grozi s tem, da bodo prizadeti tisti, ki ravnajo v skladu in nekaznovani tisti, ki jih kršijo. Ob takih zunanjih dejstvih pa moramo ugotoviti, da tudi v sami Iskri nismo naredili vsega, da bi dejansko zagotovili vse pogoje zato, da bi vsi delavci odločali o cenah. Največkrat o cenah še vedno odločamo mimo delavcev in zelo formaliziramo pri čemer se seveda obnašamo tako, da nam je edini interes povečane cene in le redko se družbenopolitične organizacije uprejo neopotrebnemu povečanju cen.

Drugo področje je obravnavanje rezultatov poslovanja ali kakor smo rekli: akcija zaključni računi. Po prejšnjih uspehih, ki smo jih dosegli s to akcijo pri vsebinski obravnavi zaključnih in periodičnih obračunov, je zadnje leto v nekaterih sredinah kvaliteta teh obravnava padla. Ponekod so bile obravnave prepozne in prevečkrat formalizirane.

delavcev, razvoja tehnike, tehnologije in raziskovanja.

Kažeta se dva osnovna razloga za počasno uresničevanje teh odnosov. Prvič, niti delavci v visokem položaju niti v gospodarstvu niso še v takem položaju, da bi se dogovarjali o skupnih planih razvoja izobraževanja, skladno s potrebami in materialnimi možnostmi gospodarstva. Drugič, v ospredju so še vedno razprave o delitvi dohodka namesto o njegovem skupnem ustvarjanju. Kaže se torej nujna, da se taki plani skupno pripravijo in jih začnemo obravnavati. To zahteva tudi preverbo standardov, in normativov za vrednotenje programov na kvalitetni osnovi, ne pa na osnovi obsega programov in drugih, predvsem kvantitativnih pokazateljev.

In svobodna menjava se v praksi vzpostavlja skoraj izključno preko SIS. Vse to kaže na potrebo po podrobnejši proučitvi vprašanja, ali ne bi vse potrebe podiplomskega izobraževanja planirale, se dogovarjale in neposredno financirale OZD.

Potrebe dodiplomskega študija ob minimumu realno dogovorjenih potrebnih pro-

gramov pa posredno preko samoupravnih interesnih skupnosti. Pri tem še posebej kaže opozoriti na nevarnost, da se zahteve po kolektivnem trgu ne bi spreverile v presežno in samoupravno bistvu proračunskega financiranja. Gospodarstvo se zaveda potreb po večjem znanju in je pripravljeno za več in boljše znanje prispevati tudi več finančnih sredstev, ne pa financirati institucij. To velja še posebej za tisto specifično podiplomsko znanje, ki ga sodobna proizvodnja potrebuje in ga dodiplomsko izobraževanje ne more dati.

Glede preobrazbe vsebine se v gospodarstvu zastavlja vprašanje kaj z ozirom na potrebe razvoja želimo. Obstajajo ocene, da je dosedanj razvoj visokega šolstva pod vplivom treh činiteljev postal vse ekstenzivnejši, vse bolj razdrobljen in kratkoročno usmerjen v vse ožje profile diplomantov: prvič, zaradi premalo spoznanjih razvojnih potreb, še posebej v gospodarstvu, drugič, zaradi dejstva, da so ključ za financiranje institucij programi in tretjič, zaradi pritiska, da se rastoči obseg in specializacija znanj rešujejo z

ziranje z obravnavo računovodskih podatkov namesto temeljitih analiz problemov v gospodarjenju. Čeprav je čutili v zadnjem času, predvsem zaradi zaostrovanja pogojev gospodarjenja, bistvena izboljšanja pri pripravi materialov in ocen za razprave, kakor tudi pri sami izvedbi teh obravnava, bomo morali v bodoče več pozornosti posvetiti temu vprašanju.

Tretje izredno pomembno področje so investicije. Na vprašanih investicij se položaj izredno zaostre, čeprav imamo v Iskri sporazum za združevanje sredstev za prednostne investicije, po katerem združujemo znatna sredstva. Splošna gospodarska situacija v družbi je pripeljala do položaja v katerem je izjemno težko zbrati potrebna sredstva za investicije.

Kljub združevanju sredstev v SOZD je večino investicijskih konstrukcij zelo težko zaključiti z ustreznimi viri, kar predstavlja že resno oviro nadaljnjemu razvoju Iskre. Če temu dodamo še znatno zmanjšano možnost uvoza opreme moramo področje investicij obravnavati že kot resen političen problem. Upoštevač nedoseganje plana investicij že nekaj let, potrebno po racionalnejši uporabi investicijskih sredstev v sami SOZD Iskra, omejene možnosti uvoza opreme in splošno pomanjkanje dinarskih sredstev, bo potrebno na temo investicij, kot sestavnega dela inovacijskih procesov organizirati širšo politično razpravo.

III. Naloga na področju ZT poslovanja in stabilizacije

V zadnjem mandatnem obdobju je bil sprejet paket dokumentov, ki jih je pripravila Kreigherjeva komisija, pa tudi v SRS Sloveniji smo sprejeli Načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Vse to, pa tudi široke družbene aktivnosti, ki potekajo v smeri dolgoročne stabilizacije gospodarstva, je narekovalo tudi sindikatu Iskre, da opredeli svoje naloge s tega področja. Popolnoma jasno je, da brez široke mobilizacije najširšega kroga delavcev ni mogoče doseči dolgoročnejših ciljev.

Zato so bile aktivnosti KOS usmerjene v spremljanje izvajanja sprejetih dogovorov predvsem pri poglobljenih analizah gospodarjenja in izpolnjevanju nalog na področju zunanje trgovine. Na področju obravnave pogojev in rezultatov gospodarjenja, smo si v celotnem obdobju prizadevali, da so bili delavci tekoče obveščeni o težavah pri preskrbi z reprodromateriali, pomanjkanju finančnih sredstev, težavah v tehnologiji, nabavi, prodaji itd. Velikokrat smo morali nuditi tudi neposredno pomoč v prizadevanjih, da se izboljšajo pogoji gospodarjenja in dela. Splošno lahko ugotovimo, da je čutili rezultate povečanih prizadevanj, saj je Iskra le relativno uspešno poslovala, čeprav moramo tudi reči, da težkega gospodarskega položaja le ne čutijo v vseh sredinah. To se pozna tudi v pomanjkljivi delovni disciplini in relativno majhnem številu disciplinskih ukrepov v večini naših OZD. Marsikje, predvsem v režijskih strukturah, je še vedno povsem običajno, da privatne probleme urejajo med delovnim časom, da še vedno različne oblike praznovanj opravljajo med delovnim časom itd. Če bomo želeli doseči prave rezultate gospodarske stabilizacije, bomo tudi politično morali zostriti boj proti nedelu in malomarnosti, pri tem pa tudi preprečiti tendence k uravnolovki in veliko bolj nagrajevati ustvarjalno delo.

Posebno smo v KOS opredelili tudi naloge na področju zunanje-trgovinskega poslovanja, ker smo ocenili, da je to izjemno pomembno za normalno poslovanje Iskre. Še posebno so aktualne naloge na področju izpolnjevanja planov konvertibilnega izvoza. KOS je redno na vsaki seji spremljal rezultate, ki smo jih dosegali in opredeljeval naloge sindikata na tem po-

novimi predmeti. Taka pot, po prepričanju mnogih, vodi slejkoprej v slepo ulico z absurdnim številom predmetov, daljšo dobo izobraževanja in s hipertrofijo dodiplomske specializacije.

Gospodarstvo se zavzema za take vsebinske rešitve, ki dajejo dolgoročne učinke, zagotavljajo kakovost in prilagodljivost sodobnim potrebam. Postaja vse bolj jasno, da diplomant visokega šolstva ne pomeni končno oblikovanega strokovnjaka, kar postane v delu ob specifičnem, specialističnem izobraževanju iz dela in ob delu. Vse jasnije je prepričanje, da je z reformo vsebine izobraževanja do diplome treba zagotoviti trajna fundamentalna in sistemska znanja ter splošne osnove stroke, zlasti pa mu nuditi bogastvo metod za nadaljnje proučevanje novega, ob uporabi sodobnih metod informatike za samo izobraževanje.

Vzporedno s tem je treba postopno izgraditi široko paleto podiplomskih specifičnih, inter in multi disciplinarnih letnih »šol«, tečajev, seminarjev, ne za spričevala, temveč za znanje. To terja usodna zahteva stalnega

Med konferenco.

dročju. Ocenili smo, da bi morali v SRS, pa tudi v SFRJ pozitivno pobudo za ustanovitev nekaterih oblik povezovanja pri skupnem nastopu v tujini, vendar do sedaj naša prizadevanja niso še rodila večjih sadov. Prav tako smo ocenjevali, da Iskra, ki spada med največje jugoslovanske izvoznike, ni primerno vključena v pripravo pri sprejemanju sistemskih dokumentov, ki se nanašajo na zunanjetrgovinsko poslovanje. V zadnjem času smo bili tudi pričez zapletov pri povezovanju v reprodukcijska združenja v katerih naj bi se določala količina potrebnih deviz za normalno reprodukcijo v skladu s spremembami deviznega zakona. Jasne so bile tendence po povečanem vplivu države na to področje, kar naj bi uresničili z združevanjem v poslovna združenja po panogah. Vsi ti ukrepi so nedvomno usmerjeni bolj v distribucijo že tako izjemno skromnega deviznega priliva, kot v pomoč tistim, ki bi morali reševati devizno bilanco. Prav s temi povečanimi centralističnimi pritiski bomo morali tudi v prihodnje voditi politično konfrontacijo.

IV. DELEGATSKI SISTEM, KADROVSKA POLITIKA IN IZOBRAŽEVANJE

V skladu s svojo ustavno in zakonsko vlogo na področju delovanja delegatskega sistema in kadrovske politike je KOS v zadnjem mandatnem obdobju opravljal vrsto nalog. Nedvomno je največji premik na tem področju narejen s sprejemom samoupravnega sporazuma o kadrovske politiki v SOZD Iskra, ki opredeljuje številne skupne aktivnosti. Temeljite analize in strokovne razprave, ki so bile opravljene v procesu sprejemanja tega sporazuma so dokaz, da v SOZD Iskra obstaja velik interes za skupno kadrovske politiko in, da smo večje vsklajevanje na tem področju pogrešali v preteklosti. Sprejeti samoupravni sporazum bo kvalitetna osnova za sistematično delo v prihodnje in naloga sindikata, kot enega nosilcev kadrovske politike je, da bo bedel nad slednim izvajanjem tega sporazuma. Poleg vključevanja v razprave in aktivnosti ob sprejemanju tega sporazuma je KOS opravljal tudi druge naloge s tega področja.

Predvsem je bil nosilec vseh aktivnosti v okviru izvajanja kandidacijskih in volilnih postopkov pri čemer smo opažali vrsto težav o katerih smo govorili že v uvodu na tem poročilu. Pomembne so bile tudi naloge sindikata pri imenovanju poslovnih delavcev pri čemer smo skrbeli za dosledno izpolnjevanje določil družbenega dogovora o kadrovske politiki. Moramo pa ugotoviti, da še vedno nismo v vseh sredinah temeljito ocenjevali odgovornih poslovnih delavcev v skladu z dogovorjenimi kriteriji. Še posebej so običajno pomanjkljive ocene ob ponovni izbiri za poslovne naloge, popolne izjeme pa so pobude za razrešitev poslovnih delavcev v toku mandata.

prestrukturiranja gospodarstva za sodoben razvoj. Terja dejstvo, da 90% vseh znanstvenikov in inženjrov vseh časov živi v našem času. Terja hitrost zmanjševanja časa od odkritja do uporabe, ki je bila za fotografijo 112 let, za nuklearni reaktor 10 let, za tranzistor 3 leta in za sončno baterijo le dve leti. Terjajo razlogi, da verjamemo, da je napredek ljudskega znanja in moči, ki je proizvedel take hitrosti v razvoju v zadnjih dvajsetih letih, šele v svoji začetni fazi. Njeno gibalno je v kombinaciji razuma in domišljije, racionalnega in emocionalnega. In to so že tudi ustrezni kanali permanentnega izobraževanja, ki jih je gospodarstvo pripravljeno dopolnilno financirati. In če je to reforma usmerjenega izobraževanja uspešna in bo šla večina diplomantov v delo in le del neposredno na visoke šole, bo verjetno taka vsebina izobraževanja skladna s celoto.

Zavedamo se, da so aplikativne raziskave težavne, če ni ustreznih fundamentalnih, kajti vsako drevo raste iz korenin. Zato smatramo, da zve v skupnem dogovoru — splošnih združen, posebnih raziskovalnih

Zaostrene razmere, ki smo jim priča, terjajo tudi od sindikata, da v skladu s sprejetimi stališči, ostreje ocenjuje ustreznost poslovnih delavcev. Čeprav se zavedamo problemov, ki v konkretni praksi močno otežkočajo tako dosledno ocenjevanje, bi morali le to uveljaviti ob sprejemanju zaključnih računov, kajti sicer se odpovedujemo temeljne naloge sindikata v zaščiti dolgoročnih interesov delavca.

Naloga, ki nam ostaja še za bodoče delo sindikata je priprava problemske konference na temo delovanja delegatskega sistema v SOZD Iskra. Odločitev, da se kot osnova pripravijo najprej analize po DO, ki jih bomo nato združili v celovito analizo SOZD, je bila sicer pravilna, vendar pomeni tudi podaljšanje roka za pripravo same konference, saj v DO zelo počasi pripravljajo te analize. Menim, da bi morali konferenco imeti še pred počitnicami, saj bi zaključki lahko služili za izboljšanje dela novoizvoljenim samoupravnim organom in sindikata.

Različne oblike izobraževanja, ki smo jih v KOS organizirali v tem mandatnem obdobju in so bile usmerjene bolj tematsko, so dale izredno dobre rezultate. Še posebno dobre odmeve so imela posvetovanja na področju varstva pri delu, posvetovanja odgovornih delavcev na temo gospodarjenja, seminarji na področju športa in rekreacije. S takimi oblikami izobraževanja bo potrebno še nadaljevati tudi ob pomoči našega izobraževalnega centra, ki dosega na področju specialističnega izobraževanja zelo dobre rezultate. V prihodnje bomo morali delovati v smeri, da pri izobraževalnem centru Iskre pripravimo tudi programe izobraževanja delegatov v samoupravnih organih in samoupravnih interesnih skupnostih.

V. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V tem mandatnem obdobju je KOS tudi intenzivno deloval na področju SLO in DSZ. V naše delo smo uvedli redno prakso obravnavanja varnostno-političnega položaja v SOZD. V ocenah smo ugotavljali, da so varnostne razmere v vseh sredinah odraz tistih družbenih pojavov in aktivnosti, ki pozitivno ali negativno vplivajo na stanje varnosti naše družbene ureditve kot celote ali varnost posameznih področij kot npr.: varnost pred požarom, varnost družbenega premoženja, varno počutje delavcev, varstvo samoupravnih pravic delavcev, varnost objektov, varstvo pred družbeno škodljivimi političnimi in drugimi pojavi itd. Proučevanje varnostnih razmer ne more biti samo sebi namen ampak mora biti osnova za akcijo družbenopolitičnih organizacij, za planiranje in izvajanje političnih, samozadržanih in varnostnih ukrepov na vseh nivojih, za aktivnost organov SLO in DSZ, varnostnih služb in delavske kontrole.

skupnosti in kateder, še posebej matičnih poizkusiti opredeliti področja fundamentalnih raziskav, ki bi služile pedagoškemu delu hkrati pa tudi aplikativnim raziskavam na področjih razvoja SOZD in DO, skratka na gospodarstva. Za to bi se našla tudi sredstva.

V gospodarstvu nam je popolnoma jasno, da so vzroki za vse te težave v veliki meri v samem gospodarstvu. Živeli smo v takih razmerah, da se je dalo lepo živeti brez vsakega tega. In kakor gospodarska kriza, ki je preti z mnogimi restrikcijami in zahtevami prevrednotenje življenja, dela in postopno istočasno ohrabljuje. Razvojno-raziskovalnega dela in lastne pameti v mnogih OZD niso rabili, ker so kratkoročno živeli od tujih licenc. Tudi izobraženih kadrov marsikje, ker so kratkoročno in kratkovidno računali na prične delavce. Čas streznosti pred vrati. Dolgoročni program ekonomske stabilizacije z delovanjem ekonomskih konitosti in življenje od realno ustvarjenega dohodka, bo zagotovo procese reforme sprospešilo, tako na strani gospodarstva, kot na spešila šolstva.

V SOZD Iskra smo sprejeli vse ustrezne samoupravne akte s tega področja in pripravili strokovne podlage, ki zagotavljajo poenotenje pri izvajanju potrebnih aktivnosti na tem področju.

S formalnega vidika smo tako zagotovili vsem programskim dogovorom, vendar moramo ugotoviti, da konkretno delo vsakdanji skrbi za redno poslovanje. Prevečkrat so ta vprašanja odprta in ne poteka v skladu s sprejetimi dogovorami. 2. V večini OZD, kjer bi lahko dosegli dobre rezultate že s samimi disciplinskimi in poslovnimi ukrepi velikokrat odpovemo. To je pokazatelj izrazito v pripravah poročil o službenih tovanjih v tujino, pri obnašanju do tujih inih evidencah itd. Ugotavljamo tudi, da vedno nismo dosegli ustreznega nivoja pripravi varnostno političnih ocen v DO TOZD, kjer so ta vprašanja velikokrat neidealizirana pri obravnavi in formalizirana pri sprejemanju. Zato smo pokazali tudi akcijo za pripravo načrtov za ravnanje sindikata v izrednih razmerah, ki nastane zaradi notranjih ali zunanjih vzrokov. 3. Črta morajo biti sestavni del varnostno-političnega načrta v vsaki sredini.

Na KOS smo redno ugotavljali potrebo po večjem izobraževanju poslovnih delavcev s področja nalog, ki se nanašajo na varnostno kulturo delavcev. Kljub pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali v tem obdobju le moremo ugotoviti, da v SOZD Iskra nismo imeli večjih problemov, ki so odražali v zaostrovanju varnostnih razmer. V tem času smo imeli le nekaj izsiljenj, 5. stankov, ki so imeli ustrezen odziv v sindikatu. Tudi v delovnih organizacijah, kjer so bile dejanske zaostrene razmere radi nizkih OD, problemov gospodarstva ali zaostritvah zaradi pomanjkanja reprodromateriala (npr. Elektrovezve) so bile družbenopolitične organizacije in še posebno sindikat ustrezno pripravljene za obvladovanje položaja.

Nenazadnje moramo s tega področja niti tudi zelo uspešno izvedeno akcijo G. dec 83, v katero so bile močno vključene lokalne organizacije.

VI. INFORMIRANJE

Dober sistem informiranja je nedvomno eden osnovnih pogojev za uspešno delovanje delegatskega sistema in tudi družbenopolitičnih organizacij. V KOS smo tudi v prejšnjem mandatnem obdobju ugotavljali, da Iskra še nismo uspeli zgraditi celovitega sistema samoupravno-političnega informiranja. V tem trenutku delno pokriva to področje glasilo Iskra in nekaj glasil v OZD (predvsem so tu glasila DO Telematika, DO bernetike in ERO). Ostala glasila izhajajo po drugih DO so tako občasnega rakterja, da ne morejo služiti kot vir samoupravnega informiranja. (Nadaljevanje na 5. strani)

Programska usmeritev delovanja KOS SOZD Iskra v mandatnem obdobju 1984—1985

Programske smernice delovanja KOS SOZD Iskra v mandatnem obdobju izhajajo iz pobud sprejetih dogovorov v samoupravnih organih, sindikalnih in drugih organizacijah na vseh nivojih organiziranosti v SOZD Iskra. Upoštevajo tudi ustavno vlogo sindikata, sprejete dokumente X. kongresa sindikata Slovenije in program Republiškega sveta ZS Slovenije ter Republiškega odbora sindikata delavcev kovinske in elektro industrije za leto 1984. Po posameznih področjih aktivnosti bo KOS in, v skladu s skupnimi dogovori, tudi sindikalna konferenca in OOS, glavno svojih skupnih dejavnosti na ravni SOZD posvetil v tem obdobju predvsem:

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Ustrezna samoupravna organiziranost je osnova za uveljavljanje ustavne vloge delavca v združenem delu. Ker ugotavljamo potrebo po stalnem prilagajanju samoupravne organiziranosti novim spoznanjem, premenjenim tehnološkim procesom, premenjenim tržnim razmeram, novim proizvodnim programom itd., bomo tudi v tem obdobju posebno pozornost posvetili samoupravni organiziranosti delavcev na vseh nivojih. Na ravni KOS SOZD bomo predvsem koordinirali aktivnosti pri izvajanju naslednjih nalog:

1. V tem obdobju bo sindikat aktivno sodeloval s strokovnimi službami in samoupravnimi organi pri pripravi in še posebno pri široki obravnavi analize o organiziranosti na delovanju SOZD Iskra, ki bo služila kot osnova za nadaljnje aktivnosti pri spremembi samoupravne organiziranosti v SOZD Iskra.

2. KOS bo aktivno sodeloval pri pripravi in organiziranosti razprave o težah za samoupravni sporazumov o zdruzevanju SOZD Iskra in o drugih samoupravnih splošnih aktih, ki bodo nanašali na reintegracijo SOZD Iskra. Pri tem bomo posebno pozornost posvetili ustreznosti samoupravne organiziranosti organizacij skupnega pomena v SOZD Iskra, ki si prizadevajo za razreševanje vseh vprašanih, ki bodo nastajali zaradi lokalistično zanimivih interesov, neupoštevanja družbenega načrta dohodka ter nepoznavanja vsebine funkciji posameznega nivoja samoupravne organiziranosti.

3. KOS bo aktivno sodeloval v procesu organizacije DO ISEZ s koordinacijo aktivnosti sindikata vseh vključenih delovnih organizacij.

4. Glede vse pogostejše dileme o ustreznosti organiziranosti posameznih TOZD in DO bo KOS s strokovnimi službami SOZD Iskra sodeloval pri pripravi analize o organiziranosti TOZD in DO v SOZD Iskra, ki bo služila v nadaljnjih procesih samoupravne organiziranosti.

5. KOS bo deloval na utrjevanju dogovorjenih skupnih funkcij v SOZD in DO, kjer pomenijo racionalnejšo delitev dela in boljšo skupno gospodarjenje. Zato

bo dajal pobude za pripravo analize samoupravnih splošnih aktov SOZD in OZD skupnega pomena, tako z vidika njihove ustavnosti in zakonitosti, kakor tudi poslednega izvajanja v praksi.

6. Na osnovi širših družbenopolitičnih aktivnosti v družbi je pričakovati večje pobude za različne integracijske procese. Zato bo KOS aktivno sodeloval pri iniciativah za integracijske procese takrat, ko bodo imeli za posledico povečanje družbene produktivnosti dela, izpolnjevanje stabilizacijskih dokumentov družbe in uresničevanje vloge SOZD v okviru gospodarskega sistema SRS in SFRJ.

Poleg navedenih nalog bo KOS še posebno deloval pri utrjevanju samoupravne discipline na osnovi skupno sprejetih samoupravnih splošnih aktov, s čimer bomo uveljavljali in utrjevali sistem samoupravnega sporazumevanja kot osnovne metode in sredstva urejanja medsebojnih odnosov delavcev v združenem delu. Deloval bo tudi v smeri, da se skrajšujejo postopki sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, ki sedaj potekajo na nivoju SOZD Iskra tudi po več let.

KOS bo tudi aktivno pomagal v vseh DO, kjer se bo pokazala potreba po spremembah v samoupravni organiziranosti in bo pomoč potrebna zaradi koordinacije dela.

II. DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI IN SAMOUPRAVNO PLANIRANJE

Smo v obdobju, ko bomo v SOZD Iskra pripravljali in sprejemali srednjeročne in dolgoročne planske akte. Po ocenah uveljavljanja dohodkovnih odnosov, kakor tudi sistema samoupravnega planiranja, kot osnovnega sredstva za uveljavljanje ustavnega položaja delavca pri odločanju o pogojih nadaljnjega razvoja, v SOZD Iskra še nismo dosegli ustreznega nivoja. Prav tako ne moremo biti še zadovoljni z uveljavljanjem področja delitve. Zato bo KOS v tem obdobju predvsem:

1. KOS bo aktivno sodeloval v procesu dokončnega vsklajevanja in sprejemanja Razvojnih usmeritev SOZD Iskra do leta 2000.

2. KOS bo aktivno sodeloval v procesu priprav in sprejemanja planskih dokumen-

sindikata in DPO v SOZD. Na teh obiskih je prišlo do kvalitetne izmenjave informacij in izkušenj pri delu po eni strani, po drugi strani pa so priprave na te delovne obiske v samih TOZD pomenile pobudo, da se poglobljeno analizira gospodarski in družbenopolitični položaj v posamezni TOZD. Akcija, ki je dala tako dobre rezultate, bi morali nadaljevati tudi v bodoče.

b) Na področju športno-manifestativnih prireditev smo tudi v tem obdobju organizirali vse tradicionalne prireditve v SOZD Iskra. Posebno gre pohvaliti uspešno delo športne komisije, ki je zelo dobro pripravila vse športne prireditve v tem obdobju.

c) Omeniti bi morali tudi zelo uspešno sodelovanje med samimi družbenopolitičnimi organizacijami v SOZD Iskra kakor tudi dobro sodelovanje s samoupravnimi organi. Zavedajoč se pomena uspešnega sodelovanja smo v tem mandatnem obdobju koordinirali vse aktivnosti, ki smo jih nato izvajali v posameznem organu ali organizaciji. Tako sodelovanje bi morali vsekakor ohraniti tudi v bodoče.

d) Zavedajoč se težkega gospodarskega položaja smo tudi v Iskri sprožili pobudo za razpis internega posojila. Po poglobljeni anketi, ki smo jo večkrat obravnavali tudi na KOS, smo ugotovili, da razpis posojila ne bi dal rezultatov primerljivih z delom, ki bi ga vložili za izvedbo samega posojila. Glede na različne izkušnje, ki jih imamo v Jugoslaviji in na precejšnje število pobud, ki se porajajo po kolektivih širom SFRJ, bo morda moral KOS primerno obravnavati to pobudo v doglednem času.

e) Tudi na področju sindikalnega sodelovanja s organizacijami in organi sindikata izven SOZD Iskra, smo v tem mandatnem obdobju imeli precej aktivnosti. Zlasti bi veljalo poudariti uspešno sodelovanje z Republiškim odborom sindikata elektro-kovinske industrije in z občinskimi sindikalnimi svetovi v občini, kjer je locirana Iskra.

Ob koncu bi morali poudariti, da v poročilu normalno ni mogoče zajeti široke aktivnosti KOS v reševanju vsakodnevnih problemov, ki pa velikokrat imajo zelo velik pomen za počutje delavca v SOZD Iskra.

to SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1986—1990. Pri tem bo vztrajal na doslednem spoštovanju temeljev sistema samoupravnega planiranja in izpolnjevanje sprejetih planskih dokumentov, kar mora biti razvidno iz poročil o poslovanju v posameznem obdobju.

KOS bo aktivno sodeloval tudi pri pripravi in sprejemanju letnih planskih dokumentov, kjer bo posebno pozornost posvečal OZD skupnega pomena.

3. KOS bo posebno pozornost posvetil področju investicij, kjer bo redno spremljal kako izvajamo investicije v prioritetne programe, v opremo (še posebno uvozno), v kadre, v področje družbenega standarda in ustvarjanje varnih, zdravih ter humanih delovnih razmer.

4. KOS bo še nadalje spremljal delo projektnega sveta za uveljavljanje dohodkovnih odnosov v SOZD Iskra in ugotavljal kako se izpolnjujejo sprejeti sklepi problemske konference sindikata na temo uveljavljanja dohodkovnih odnosov. Po potrebi bo skupaj s strokovnimi službami organiziral posebno posvetovanje na to temo.

5. KOS bo v celotnem obdobju posebno spremljal izvajanje samoupravnih aktov s področja oblikovanja cen. Pri tem bo moral preko SK DO in OOS zagotavljati, da bodo delavci dejansko informirani o posledicah formiranja prodajnih cen lastnih proizvodov s čimer bomo tudi dosegli neposreden vpliv delavcev na odločanje o dohodku.

6. KOS bo posebno pozornost posvečal akejam obravnave zaključnih računov in periodičnih obračunov pri čemer bomo zahtevali od strokovnih služb, da bodo gradiva za javne obravnave pripravljena pravočasno, kvalitetno in na delavcu razumljiv način.

7. KOS si bo tudi v tem obdobju prizadeval, da bomo v SOZD Iskra kot celoti vsklajevali stališča do družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki vplivajo na družbenoekonomski položaj delavcev Iskre.

III. URESNIČEVANJE GOSPODARSKE STABILIZACIJE

Uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije je prvovrstna politična naloga tega obdobja. Od uspešnosti izvajanja dogovorjenih stabilizacijskih aktivnosti bo odvisen naš dolgoročni razvoj in socialna varnost. Zato bo KOS v tem obdobju predvsem posvetil pozornost naslednjim nalogam:

1. KOS bo posebno deloval na tem, da poživimo v SRS pobudo za ustanovitev ustrezne oblike organiziranosti slovenske industrije ter vključevanje sorodnih industrij iz drugih republik za skupno sistemsko nastopanje na mednarodnih trgih. V tej smeri bo deloval preko republiškega in zveznega odbora našega sindikata.

2. KOS bo v tem obdobju redno spremljal rezultate poslovanja pri izpolnjevanju planov zunanjetrgovinske dejavnosti in opredeljeval naloge sindikata za boljše doseganje rezultatov. Še posebno bo KOS v tem obdobju deloval pri razvoju naše ZT mreže v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom o njenem upravljanju, ker smatra, da je lastna, kvalitetna in samoupravno vodena mreža v tujini pogoj za dolgoročno prisotnost na tujih trgih.

3. KOS bo dosledno podpiral načelo, da je inovacijsko znanje vedno pomembnejši dejavnik celotne reprodukcije. Ker smatra, da je projektno ciljno vodenje osnova sodobnega poslovanja, bo podpiral ustanavljanje projektov in projektnih skupin, ki morajo imeti večja pooblastila za koordinacijo in vodenje inovacijske dejavnosti.

4. Inventivna dejavnost lahko pomembno prispeva k stabilizacijskim prizadevanjem. Zato bo KOS aktivno sodeloval pri ustvarjanju boljših pogojev zanj s poenostavljanjem postopka prijave in ocen inovacij in doslednim upoštevanjem osnove za inovacijsko nadomestilo v povečanem dohodku.

5. KOS bo aktivno spremljal kako poteka organiziranje krožkov za izboljšanje proizvodnje in vodil ustrezno politično podporo pri njihovem delu in popularizaciji v vseh sredinah SOZD Iskra.

6. KOS bo še naprej podpiral vse oblike štednje, še posebno z energijo in materiali, kar predstavlja pomembno možnost za izboljšanje gospodarjenja.

7. KOS bo še naprej podpiral politiko zaposlovanja, ki bo usmerjena v izboljšanje kadrovske sestave in zmanjševanje neproduktivnih rezjskih služb na vseh nivojih organiziranosti. Zato bomo morali preprečiti podvajanje različnih strokovnih služb v primerih, ko skupne službe ne opravljajo svoje funkcije in se boriti za uveljavljanje odgovornosti in odstopov vodilnih in vodstvenih delavcev v neefikasnih službah.

IV. DELITVE DOHODKA, ČISTEGA DOHODKA, SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO

Zaključke 2. konference ZS Slovenije, ki so pokazali vso pomembnost področja delitve, tudi v SOZD Iskra še nismo zadovoljivo uresnili. Na osnovi teh zaključkov in naših samoupravnih obveznosti bo KOS v naslednjem obdobju predvsem izpolnjeval naslednje naloge:

1. KOS bo aktivno spremljal kako uveljavljamo sprejete samoupravne splošne akte s področja delitve čistega dohodka, sredstev za OD in skupno porabo v DO in TOZD. Če bodo postopki poenotenja pote-

kali prepočasi, bo organiziral strokovno posvetovanje na to temo.

2. KOS bo aktivno sodeloval pri pripravi in v postopkih sprejemanja samoupravnega sporazuma o minulem delu v SOZD Iskra.

3. Zaradi zaostrovanja socialnega položaja delavcev z najnižjimi dohodki bo KOS tudi v prihodnje stalno spremljal in analiziral gibanje osebnih dohodkov v SOZD Iskra in dajal priporočila za gibanje minimalnih osebnih dohodkov pri doseganju normalnih delovnih rezultatov.

4. Ker ugotavljamo, da določila Družbene pogodbe o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984, včasih premalo upoštevajo izkušnje iz neposredne prakse, čeprav je sam dogovor prinesel napredek na področje delitve, bomo pri KOS zahtevali, da se pripravi širša strokovna analiza obnašanja SOZD Iskra do določil družbenega dogovora in predlogi za njegovo izboljšanje.

5. KOS bo v tem obdobju aktivno sodeloval pri pripravi in sprejemanju samoupravnega sporazuma naše dejavnosti pri čemer si bo prizadeval, da se v pomožni sporazum vgradi čimveč pozitivnih izkušenj iz naših samoupravnih aktov s področja delitve.

V. DELEGATSKI SISTEM IN KADROVSKA POLITIKA

Brez aktivnosti sindikata v delu delegacij in na področju kadrovske politike ni zagotoviteljnih rezultatov. V skladu s svojo ustavno in zakonsko vlogo ter upoštevajoč samoupravne obveznosti za katere smo se sporazumno odločili na področju vloge sindikata pri delovanju delegatskega sistema in kadrovske politike, bo KOS — v naslednjem obdobju posvetil glavno pozornost naslednjim nalogam:

1. KOS bo na osnovi analiz o delovanju delegatskega sistema v DO in TOZD organiziral širše posvetovanje o tej problematiki, ki bo zajela tako strokovne kot družbenopolitične delavce. Namen posvetovanja bo predvsem v tem, da se prenesejo pozitivne izkušnje in poišče rešitve za odprta vprašanja v delovanju delegatskega sistema v SOZD Iskra.

2. KOS bo še nadalje organiziral različne oblike posvetovanj in izobraževanj s področij kot so: varstvo pri delu in humanizacija dela, šport in rekreacija itd., predvsem pa letno posvetovanje poslovočnih, samoupravnih in družbenopolitičnih delavcev. Zavzemal se bo tudi zato, da bomo po volitvah v letu 1984 organizirali krajše oblike izobraževanja za nove samoupravne organe.

3. KOS se bo aktivno vključeval v pripravo in izvedbo volitev za vse delegatske organe v tem obdobju na nivoju SOZD Iskra.

4. KOS bo aktivno deloval pri doslednem izpolnjevanju sporazuma o kadrovski politiki SOZD pri čemer bo še posebno opravljal vlogo aktivnega osveščevalca vseh odgovornih činiteljev kadrovske politike o vlogi in pomenu celovite kadrovske funkcije.

5. KOS bo tudi v prihodnje podpiral delovanje izobraževalnega centra Iskre ter si prizadeval, da se ustrezne izobraževalne službe organizirajo tudi na nivoju posameznih DO. KOS bo tudi deloval na tem, da se v izobraževalnem centru pristopi k pripravi izobraževalnih programov za delegate in družbenopolitične delavce.

Poleg tega se bo KOS aktivno vključeval v koordinacijo stališč Iskre do reforme srednje, višje in visokošolskega študija, kjer nam mora biti izhodišče približevanje šol potrebam združenega dela.

6. KOS bo vodil postopke, da bomo dosledno upoštevali merila zakonov, družbenih dogovorov o kadrovski politiki, samoupravnega sporazuma o kadrovski politiki SOZD ter določil Načrta uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v SRS pri imenovanju vodstvenih in vodilnih delavcev na vseh nivojih organiziranosti SOZD Iskra. Ob analizi preteklega dela teh delavcev, bo potrebno upoštevati tudi njihova prizadevanja na področju sporazumevanja, izpolnjevanja nalog na področju ZT poslovanja, inovacijske dejavnosti ter izgrajevanja varnostne kulture v okolju, kjer so delovali.

VI. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Večina nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite se mora odvijati na nivoju TOZD in DO v konkretnih sredinah, v tem obdobju bo KOS deloval predvsem na naslednjih nalogah iz tega področja:

1. KOS bo stalno spremljal ali v vseh sredinah redno preverjal varnostno-politično oceno stanja v TOZD ali DO in analizirajo naloge družbenopolitičnih organizacij na področju varnostne kulture delavcev. Varnostno-politične ocene bodo morali v vseh sredinah ocenjevati vsaj 2-krat letno.

2. KOS bo vsaj enkrat letno obravnaval varnostno oceno SOZD in opredelil potrebne aktivnosti sindikata na tem področju.

3. KOS bo dajal pobude, da bodo delavci stalno na vseh nivojih seznanjeni in vključeni v usposabljanje za izvrševanje koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Zato bo stalno opozarjal OOS in SK DO, da spremljajo kadrovske zasedbe v organih SLO in DSZ in predlagajo potrebne spremembe in dopolnitve.

4. KOS bo deloval v smeri, da vse OOS in SK DO pripravijo lastne načrte za delovanje sindikata v zaostrenih varnostnih razmerah,

ki bi nastale zaradi notranjih ali zunanjih razlogov v okviru varnostnega načrta.

VII. INFORMIRANJE

Izhajajoč iz pomembne vloge, ki jo ima sindikat po ZZZ in Zakonu o javnem obveščanju v sistemu samoupravnega obveščanja, bo KOS v tem obdobju deloval pri naslednjih nalogah:

1. KOS se bo zavzemal, da se v SOZD Iskra pripravi tak sistem samoupravnega obveščanja, ki bo zagotovil celovito, sprotno razumljivo in pravočasno informacijo. Le ta je pogoj za uspešno in pravilno odločanje delavcev v sistemu samouprave.

2. KOS bo tudi v tem obdobju deloval na tem, da se kvalitetno izpolni Glasilo Iskra, ki mora ostati pomemben člen v sistemu samoupravnega informiranja v SOZD Iskra, poleg njega pa bo potrebno organizirati odgovarjajoče oblike informiranja v DO in TOZD, da bomo zadovoljili zakonskim, obveznostim po samoupravnem informiranju. Da bomo dosegli enovit informacijski sistem, bomo na osnovi analize DO, pripravili posvetovanje strokovnih in družbenopolitičnih delavcev, ki bodo opredelili pot nadaljnega razvoja samoupravnega informiranja v SOZD Iskra.

3. KOS bo še nadalje podpiral izhajanje različnih prilog Glasila Iskra, ki opravljajo pomembno vlogo v sistemu medsebojnega strokovnega obveščanja. V tem okviru je posebno pomemben Tehnološki bilten, ki veliko prispeva k večji odprtosti v prenašanju dosežkov in izkušenj v sistemu Iskre.

VIII. SOCIALNA POLITIKA IN DRUŽBENI STANDARD

Zaostrene gospodarske razmere, ki se odražajo v visoki stopnji inflacije ter realnem padanju vrednosti osebnih dohodkov za nekaj let, nalagajo sindikatu pomembne naloge na področju socialne politike. KOS bo v tem obdobju največ pozornosti posvetil naslednjim nalogam:

1. KOS bo skupaj z mladinsko organizacijo organiziral strokovno posvetovanje za pripravo enotnih osnov in meril za dodeljevanje družbenih stanovanj in stanovanjskih posojil v SOZD Iskra. Enotna merila bomo nato postopoma vgrajevali v samoupravne akte DO in TOZD.

2. KOS bo podpiral iniciative, da se zaposli na nivoju DO strokovni delavec za urejanje vprašanj socialne politike in družbenega standarda v tistih DO, kjer take službe še nimajo.

3. KOS bo organiziral in koordiniral pretok informacij o aktivnostih, ki potekajo na področju celovitega urejanja vprašanj socialne politike in družbenega standarda v naših DO. Po potrebi bo tudi organiziral, preko strokovnih služb, združevanje sredstev sklada skupne porabe v skladu s sprejetimi samoupravnimi akti.

4. KOS bo tudi v prihodnje podpiral in organiziral tradicionalna športno-manifestativna srečanja na nivoju SOZD Iskra.

IX. SINDIKALNO SODELOVANJE

Na področju sindikalnega sodelovanja bo KOS tudi v tem obdobju nadaljeval z organiziranjem delovnih obiskov po TOZD in DO, ker so se pokazali kot pomembna oblika izmenjave izkušenj in preseganje forumskega dela pri sindikalnem delu. V celotnem mandatnem obdobju, bomo obiskali vse TOZD v SOZD Iskra po posebnem programu.

Poleg lastnega povečanega sodelovanja v SOZD, bomo v tem obdobju pojačali tudi sodelovanje s sindikalnimi organizacijami sorodnih DO in SOZD v SRS in SFRJ. Cilj tega sodelovanja bo okrepitev vezi v preprovergi znotraj domačega trga in skupni nastopi na zunanjih trgih.

Uspešno sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi v SOZD Iskra bo tudi v prihodnje temeljna usmeritev v delovanju KOS.

Ta program predstavlja le delovni okvir za delovanje KOS v prihodnjem mandatnem obdobju. Vsakdanje delo in samoupravna aktivnost bo zahtevala od sindikata še vrsto akcij, ki jih ni mogoče vnaprej predvideti. Nekatero od njih kot na pr.: priprava kulturnega zbornika Iskre, analize varstva pri delu itd., so že v teku in podobne akcije se nam bodo javljale tudi v bodoče.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektrono, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureje uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Spela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Siroka potrošnja), Milan Krapež (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-96 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

— Po menju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Naloga, izpolnjena pred rokom

Veliko izvozno naročilo, ki smo ga dobili sredi decembra preteklega leta, je zaključeno. Naloga je bila zahtevna in na prvi pogled skoraj neizvedljiva. V izredno kratkem roku — do 15. marca — je bilo treba izdelati 44.500 instrumentov z vrtljivim železom ter 11.000 cos — metrov in frekvencmetro, seveda pa ostali program ni smel biti okrnjen.

Nalogo smo v celoti izpolnili, saj smo kar teden dni pred rokom izdelali zadnje instrumente.

Že na začetku akcije nam je bilo jasno, da z razpoložljivimi zmogljivostmi ne bomo mogli izdelati toliko instrumentov v zahtevanem roku. Zato smo sprejeli vse možne ukrepe za povečanje zmogljivosti. Delovni čas na kritičnih linijah smo spremenili na 10 oziroma 12 ur dnevno, delavce iz manj obremenjenih linij smo premostili na bolj obremenjene. Delavci iz režijskih služb smo zadolžili, da opravijo po dva

delovna dneva v proizvodnji. Vsem delavcem smo predlagali, da opravijo najmanj 8 ur prostovoljnega dela ob prostih sobotah, omejili smo tudi koriščenje dopustov in gibljivega delovnega časa.

Ukrepi so bili učinkoviti. Hitro smo ujeli zadostno dnevno dinamiko, ki smo jo uspeli obdržati ves čas akcije. V začetku smo imeli nekaj časa težave s kazalci za instrumente z vrtljivim železom, sicer pa ni bilo večjih problemov — niti tehničnih niti materialnih. Na srečo smo si pravočasno izdelali merilno in kontrolno ter se oskrbeli z delovnimi pripomočki.

Delavci so se na vse ukrepe odzvali zelo pozitivno. Disciplinarnost se je vidno izboljšala, delovne naloge smo izvajali tako, kot je bilo zahtevano — takorekoč ves kolektiv je živel za akcijo.

Posebej zaslužijo pohvalo oddelki, ki so nosili največje breme pri realizaciji naloge. V obdelovalnici je to brez dvoma delavnica pokrovov, v montaži pa linija instrumentov z vrtljivim železom in linija elektronskih instrumentov.

Janez Trelec

Z volilno-programsko konferenco v TOZD TV Pržan.

TOZD TVB, PRŽAN

Novo vodstvo mladine, novi načrti

V torek, 20. marca, so v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu pripravili volilno programsko konferenco osnovne organizacije ZSMS. Pregledali in ocenili so delo, opravljeno v preteklem letu, sprejeli delovno usmeritev za leto in izvolili novo vodstvo osnovne organizacije. Za predsednika je bil izvoljen Miran MARKELJ, za namestnico predsednika DARINKA JESIŠ in za blagajničarko Gordana KUČUK.

Med pregledovanjem preteklega dela so mladi na prvo mesto postavili problem množičnosti. Podobno kot v marsikateri osnovni organizaciji tudi pržanski mladini ne uspe v vrste aktivnih članov ZSMS pritegniti večjega števila sicer v kolektivu množično zastopanih mladih. Odraslega tega je bila, mimogrede, tudi udeležba na volilno-programski konferenci, ki se je ni udeležilo več kot petdeset mladink in mladincev; v primerjavi z nekaj stotinami mladih v tovarni je to vsekakor malo!

Kljub relativno majhnemu številu aktivnih (čeprav konec koncev tudi petdeset mladinskih aktivistov še zdaleč ni malo) pa se OO ZSMS Tovarne TV sprejemnikov lahko pohvali z vrsto uspešno opravljenih akcij. Lani so tako, npr. uspešno sodelovali v akciji »Golovec 83«, ustanovili mladinsko gasilsko enoto v okviru Industrijskega gasilskega društva; povezovali so se z občinsko konferenco ZSMS Ljubljana Šiška in kot že vrsto let doslej z vojašnico »Boris Kidrič« iz Sentvida. Posebej velja zapisati niz aktivnosti na športnem področju, nekaj manj na kulturnem (kar bo treba v prihodnje, kot so poudarili na konferenci, vsekakor spremeniti), pa uspešno ustanovitev pohodne enote, ki deluje v okviru Iskrinega pohodnega odreda »Partizanske delavnice 99d«.

Še pomembnejše od naštetih dejavnosti pa so tiste, ki so jih mladi v svojem poročilu sicer napisali na zadnjem mestu in sicer delovne. Prav gotovo ne gre razmišljati o vrstnem redu naštevanih aktivnosti, kadar je treba zabeležiti prizadevanost mladih, ki so ob koncu leta 1983 marsikatero soboto in nedeljo preživeli na delovnih mestih. Izpolnjevanje delovnih zadolžitve jim je bilo pomembnejše od zasebnega življenja — to pa je uspeh, ki bi ga OO ZSMS brez sramu lahko zapisala v uvod poročila.

Letošnji akcijski program predvideva nadaljevanje že tradicionalnih dejavnosti (sodelovanje z vojniki vojašnice »Boris Kidrič« iz Sentvida, povezovanje v občinskem merilu, niz aktivnosti na športnem področju, delovne akcije in seveda delo v samoupravnih organih temeljne organizacije). Zadolžitve, ki jo imajo še iz lanskega leta pa bo okrepiti sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki delujejo v tovarni.

Za izvedbo vseh (ne le naštetih) aktivnosti ne bi smelo biti zadrege. Celo po finančni plati ne, saj so si mladi dobro uredili način plačevanja članarine in si tako zagotovili sredstva za nemoteno delo.

SF

Investicija v Keramiki na startu

Po treh letih intenzivnega dela je naša temeljna organizacija pridobila gradbeno dovoljenje in izločila vsa sredstva — to niso le sredstva Keramike ampak združena, kar predstavlja posebno kvaliteto investiranja v Iskri. Tudi takrat, ko TOZD sama ne zmore vseh obveznosti, je na začetku pogovora poudaril direktor TOZD Keramika Otmar Zorn.

Aktivnosti, ki so predvidene pri izgradnji so v teku, zlasti del, ki je vezan na opremo. Ta je vsa domača, pri čemer posamezne dele te opreme izdelujemo sami ali v sodelovanju z Iskrinimi organizacijami.

Naša značilnost je, da je vsa tehnologija domača, ni nobenega kupljenega znanja. Znanje, ki ga imamo v zdajšnjih pogojih dela ni moglo priti do izraza, saj so se nekateri problemi v stalnosti kva-

Programsko volilna konferenca borcev iz kranjskih DO

Člani združenega aktiva Zveze borcev vseh treh delovnih organizacij kranjske Iskre so se pred nedavnim zbrali na svoji programsko volilni konferenci. Ocenili so svoje delovanje v preteklem mandatnem obdobju in se pogovorili o prihodnjih nalogah.

Iskrin aktiv Zveze borcev se dobro drži, saj ima 114 prizadevnih članov, ki se uspešno vključujejo v delovno, samoupravno in družbenopolitično življenje vsak v svojem okolju. Njihove sedanje naloge seveda izhajajo predvsem iz aktualne družbene in gospodarske situacije, ki se zadnja leta neprestano zaostrojuje in zahteva vedno več truda in prizadevanja na vseh področjih. Borci zagovarjajo zavzeto izvajanje gospodarske stabilizacije in podpirajo ukrepe strokovnega vodstva delovnih organizacij kranjske Iskre za izboljšanje poslovanja. Dvigniti namestavljajo glas proti kršiteljem samoupravnih sporazumov in zakonov, proti birokratom, pretiranemu administriranju in podvajanju administracije — vse to pa na vseh nivojih, od temeljne organizacije do federacije.

Borci tudi ugotavljajo, da reorganizacija novih treh delovnih organizacij Iskre še ni dovolj dorečena, kar se navsezadnje izkazuje tudi v vse slabšem stanju proizvodnje in celotnega poslovanja. Delovanje delegatskega sistema je bilo v preteklih letih slabo, vendar so se v novejšem obdobju stvari začele obračati na bolje, saj so delegati ob večji podpori strokovnih služb lažje zadihali. Na vseh teh področjih pa vidijo borci še veliko konkretnih nalog.

Iskrin aktiv Zveze borcev je na svoji konferenci izrazil čestitko delavcem Iskre Kibernetike, ki so prejeli Kreigherjevo nagrado in delavcem Iskre Telematike za uspešen razvoj centrale Iskra 2000/020 v letu 1983.

Na svoji programsko volilni konferenci so borci razrešili svoje dosedanje vodstvo in izvolili novo. Dosedanjega predsednika Ivana Benegalijo je zamenjal Jože Peklenik iz Iskre Telematike, ki je ob izvolitvi med drugim dejal:

»Borci bomo poskusili svoje delovanje ohraniti vsaj na taki ravni kot doslej. V sedanjem trenutku se bomo usmerili predvsem v reševanje problemov proizvodnje delovnih organizacij kranjske Iskre.«

Kazimir Mohar

S programskovolilne konference aktiva Zveze borcev.

DO — AVTOMATIKA

Načrti in možnosti v TOZD AVN

S pričetkom letošnjega leta je prevzel dela in naloge vršilec dolžnosti direktorja TOZD Avtomatske in varilne naprave Stane Kavkler, dipl. inženir elektrotehnike. V Avtomatiki je že dvanajsto leto; pri opravljanju svojega dosedanjega dela, ki je bilo v večini vezano na področje kontrole kakovosti in razvoja je spoznal temeljne organizacije, predvsem TOZD Razvojni inštitut, Delovno skupnost za skupne zadeve kot bivše Aparat na Savski c. 3 in njihovo problematiko iz razvojno-proizvodnih programov.

O tem, kaj zajema gospodarski načrt TOZD Avtomatske in varilne naprave za tekoče leto, nam je odgovoril: Gospodarski načrt TOZD Avtomatske in varilne naprave za 1984. leto je grajen na osnovi gospodarskih gibanj v SRS in SFRJ, smernic v planu delovne organizacije, sprejetih stabilizacijskih ukrepov v TOZD in delovni organizaciji ter usmeritve proizvodnje v povečan izvoz, z namenom zagotavljanja deviz za nakup materiala. To pa z drugimi besedami pomeni 28% povečanje fizičnega obsega proizvodnje v primerjavi z letom 1983. ob cca. 6,5% povečanju števila zaposlenih, porast celotnega prihodka za 76%, čistega dohodka za 46% ter poslovnega sklada za 87%.

Predpogoj, da bomo ob zaključku leta realizirali precej optimistično in obvezujoče postavljene številke pa je, da znotraj temeljne organizacije, torej v lastni sredini;

— dosežemo optimalne zaloge vhodnih gradiv, nedokončane proizvodnje in zalog končnih izdelkov,

— izboljšamo organizacijo dela režijskih služb in same proizvodnje s ciljem skrajšanja pretočnih časov proizvodov skozi proizvodni proces, zmanjšanja stroškov poslovanja in spoštovanja dogovorjenih in potrjenih dobavnih rokov,

— dvigniti raven tehnologije pri osvajanju novih proizvodov kot pri vzdrževanju redne proizvodnje in organizirati spremljujoči razvoj,

— dvigniti nivo kakovosti izdelkov in storilnosti.

Kot temeljna organizacija materialne proizvodnje smo pri vsakodnevnem poslovanju tesno povezani tudi z ostalimi subjekti v Avtomatiki, predvsem s TOZD skupnega pomena — TOZD Razvojni inštitut, TOZD Trženje in z delovno skupnostjo za skupne zadeve.

Tako moramo v sodelovanju s TOZD Trženje izboljšati: izvajanje servisa naših naprav, potek naročil izdelkov ter izboljšati poslovanje skupne nabave s poudarkom na uvozu vhodnih gradiv. Na domačem trgu je pereče tudi področje cenovne politike končnih izdelkov, predvsem na programu varjenja, kjer podražitve barvne in črne metalurgije ogrožajo rentabilnost proizvodnje.

Stane Kavkler.

V sodelovanju s TOZD Razvojni inštitut bomo v TOZD organizaciji spremljajoči razvoj, obravnavali inženjersko reprodukcijo dejavnosti celoto, s ciljem optimiranja posameznih delov tega procesa ter izboljšanje tehnično dokumentacijo z uvedbo prevzema med TOZD; ob dogovornem načinu sodelovanja pri uvajanju novih proizvodov. Ena od primarnih nalog je tudi skrajšanje trajanja poslovanja, ki so vezane na proizvodnje že v tem letu.

S pomočjo strokovnih služb delovne skupnosti za skupne zadeve pa moramo vpeljati novo vrednotenje del in nalog in uvesti dodatno izboljševanje zaposlenih za zahtevnejša dela. Ostajajo še naloge s področja posebne finančne službe, priprava izvedba investicije ter v sodelovanju poslovnim odborom Avtomatike priprava programske usmeritve temeljev skupnih tehnologij v delovni organizaciji in kot izredno pomembno uvajanje ustreznega informacijskega sistema, vezanega na nabavo računarske opreme. Slednje postavljamo kot eno izmed osnov, da bomo imeli tudi naši temeljni organizaciji tekoč pregled nad določenim delom poslovanja, kar pogojuje pričakujoče poslovne rezultate.

Izhajajoč že iz preteklega leta in glede na gospodarska gibanja v prvih mesecih letošnjega leta, pričakujemo tudi pri realizaciji našega načrta teževe in sicer pri zagotavljanju finančnih sredstev, tako dinarskih, kot deviznih pri materialni oskrbi s strateškim gradivom na domačem trgu in z zastopniki proizvodnje, ki bodo izhajali iz neposredne materialne oskrbe. Kljub vsemu pa nam pregled po posameznih proizvodnih področjih naše temeljne organizacije daje možnosti, da ob maksimalnem angažiranju celotnega kolektiva in s tem vsakega delavca posebej, doprinesemo k dobremu poslovanju TOZD, oz. celotne delovne organizacije.

Tako imamo na področju varjenja pokrita naročila, ki izhajajo iz pogodb za SSSR, ZRN, Kitajsko itd., iz programa avtomatizacija železniškega prometa nas obvezuje pogodba s Turčijo, iz alarma pa s Cerberusom. Ob tem je naše delo tudi vezano na uvajanje novih tehnoloških prijemov z novo proizvodno miselnostjo, ki bo potrebno vzpostaviti v celotni reprodukciji verigi.

MIRU MEGLIČU
V SPOMIN

Ne najdemo besed, s katerimi bi ublažili resnico, ki je kot nož zarezala rano družini, sorodnikom in vsem nam, tvojim sodelavcem. Ne da se opisati trenutka žalosti ob spoznanju, da je ugasnilo tvoje mlado življenje. Izguba je boleče odjeknila v kolektivu, kjer si delal. Ko si se zaposlil pri nas, smo spoznali, da smo dobili vestnega sodelavca in tovariša. Vse naloge, ki si jih dobil, si vestno izpolnjeval in bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč, če je bilo potrebno.

Zapustil si svoje najdražje — starše, ženo in dve hčeri, ki bosta pogrešali tvojo neizmerno ljubezen. Le kaj je lahko večja tragedija kot v mladosti izgubiti očeta.

S solzami v obeh smo se poslovili od tebe, Miro, hvala ti za trud, ki si ga namenil kolektivu. Ostal nam boš v nepozabnem spominu.

Sodelavci TOZD Stikala

Odpraviti motnje in več izvažati

Ko smo Oskarja Časa, direktorja TOZD Elementi za odpravo RF motenj DO Kondenzatorji iz Semiča povprašali, kako je poslovala njihova TOZD v minulem letu, nam je odgovoril:

Kljub razmeroma težavnim pogojem gospodarjenja je naša TOZD v minulem letu dosegla določene uspehe. Osnovno smer razvoja naše TOZD, to je povečanje proizvodnje, smo dosegli, saj smo lani uresničili za 24 % večjo proizvodnjo kot pa v letu 1982. Določene uspehe smo dosegli tudi pri doseganju konvertibilnega izvoza, saj smo lanski izvoz v višini 1.422.629 dolarjev presegle za 10 % v primerjavi z izvozom leta 1982. Seveda pa to še zdaleč ni zadovoljivo, saj pomeni naša lanska realizacija izvoza na konvertibilno območje le 66 % izpolnitve lanskega plana izvoza. Izpad konvertibilnega izvoza in proizvodnje, namenjene izvozu, smatramo torej za temeljni problem poslovanja v lanskem letu, zato je vsekakor tudi čas, da ob zaključnem računu naše TOZD seznanimo vse delavce s to problematiko in ukrepe, ki bi nas popeljali k boljšim rezultatom v letošnjem letu.

proizvodnje v DO Kondenzatorji v Semiču.

Izlet na Donačko goro

Planinska sekcija DO ISKRA Kranj bo priredila v nedeljo, 8. aprila 1984 zanimiv planinski izlet na Donačko goro, ki je kontrolna točka Štajersko-zagorske planinske poti. Posebni avtobus, ki bo imel odhod ob 6. uri izpred hotela Creina, nas bo peljal do naselja Žetale pri Rogatcu. Od tu je do vrha 883 m visoke Donačke gore, ki premore prijeten planinski dom, le dobri dve uri zmerne hoje. Po zasluženem počitku bomo po drugi poti sestopili do Sv. Jurija, kjer nas bo čakal avtobus. Cena prevoza bo 200 din. Vodnika Igor Kloar in Edo Erzetič priporočata udeležencem dobro obutev, saj se zna zgoditi, da bodo ponekod še ostanki snega. Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede, 4. aprila

Časopisne novice

V mokronoški Iskri so lahko več kot zadovoljni z lanskimi proizvodnimi in poslovnimi dosežki, ki so jih dosegli kljub slabim obetom na začetku lanskega leta. Dosegli so jih tako, da so do skrajnosti izkoristili notranje rezerve, povečali produktivnost in izvoz, seveda pa so zaradi dobrih poslovnih rezultatov lahko povečali tudi osebne dohodke za 35 %. Vse to prispeva k vedrejšemu razpoloženju, čeprav jih na začetku leta krepko prizadeva odlok o zamrznitvi cen. Samo v prvem četrtletju bodo zaradi njega izgubili petino lanskega prihodka.

Direktor TOZD Ludvik Lovše je povedal, da bodo tudi letos povečali proizvodnjo za četrtno, vrednoteno po stalnih planskih cenah. Seveda ne bo šlo brez dodatnega povečevanja produktivnosti, ki bo letos skoraj za desetino večja. Žal pa se bo zmanjšala ekonomičnost poslovanja zaradi naraščajočih stroškov - Dolenjski list. Elektronska industrija Iskra iz Kranja je v Alžiriji sklenila novo kupčijo v vrednosti 3,2 milijona dolarjev. (Opomba: Ker je DO v Škofji Loki neposredno poslala to vest Tanjugu, je seveda naslov organizacije napačen. Tanjug namreč kljub opozorilo še danes ne ve za organizacijo Iskre in venomer piše, da je vsa Iskra v Kranju). Gre za dobavo izdelkov videotehnike, predvsem prenosnih televizorjev v delih in elektronskih sestavnih delov alžirskemu partnerju iz mesta Sidi del Abesa, ki je največje središče alžirske elektronske industrije. Skupna vrednost Iskrinih kupčij in dobav, sklenjenih z Alžirijo, znaša letos približno 9 milijonov dolarjev. Mariiborski Večer, Ljubljanski dnevnik, Glas Slavonije, Osijek itd.

V Ljubljani so predstavniki SOZD Iskra in Atletske zveze Slovenije podpisali sporazum o sodelovanju, s katerim je dobila Iskra pokroviteljstvo nad slovensko vrhunsko atletiko. V imenu Iskre je sporazum podpisal direktor marketinga Jaka Šerbec, za Atletsko zvezo pa njen podpredsednik Milan Jerman. Iskra bo v letošnjem letu prispevala za slovensko vrhunsko atletiko 1,6 milijona dinarjev - Dnevnik - tekst pod sliko.

Meščanu iz Tuzle se je nedavno pokvaril televizor. Odsel ga je k zasebnemu radio-TV mehaniku. Mojster je popravil napako in zaračunal 1.000 dinarjev. Po treh dneh ista stvar, toda TV mehanik postavi novo „diagnozo“: pokvarjen preklopni kanal. In ker takih delov ni vedno na razpolago, je mojster predlagal, naj lastnik odide v Beograd in poišče rezervni del.

Lastniku televizorja pa se ni dalo iti v Beograd. Spomnil se je na Iskrin servis in odnešel je televizor tjakaj. Iskrin TV Minirama so sprejeli v servis ob 9. Mehanik je pregledal televizor in svetoval lastniku, naj se vrne čez eno uro. Lastnik televizorja sam ni mogel verjeti, da so med tem časom televizor popravili, odstranili majhno napako, za popravilo pa je plačal 200 dinarjev - Front slobode, Tuzla.

Od začetka letošnjega leta do danes (Glas, Banja Luka 25. februarja) niso iz Sevojna poslali niti grama bakra kupcem na domačem tržišču - je povedal komercialni direktor Valjaonice bakra i aluminija Slobodan Penezić Krcun v Sevojnu Ratko Vukasinović. Razlog za to ni vreme, namreč pomanjkanje surovin. Pravzaprav to ni nikako presenečenje, ker ni bakra za domače potrošnike. Za prvo trimesečje ima Valjaonica pogodbo z dobavitelji surovin za 15 tisoč ton bakra, do sedaj pa ga je dobila komaj 2.905 ton. Tudi fabrika kablova Elka v Zagrebu bi morala dobiti v januarju 400 ton bakra, predelala ga je samo 119 ton.

Zbral in uredil Marjan Kralj

In kako nameravate v letošnjem letu odpraviti slabosti in težave preteklega leta?

Tako nameravamo letos uvesti v proizvodnjo kondenzator tipa KGB ustreznih dimenzij, nadaljevali bomo z razvojem filtrov s tekočim impregnantom v smislu pocenitve, poenostavitve proizvodnje in doseganje kvalitete, dalje bomo začeli postopno uvajati nove tipe kondenzatorjev KGA za namensko določenega uporabnika. V letošnjem letu moramo uvesti v proizvodnjo kondenzator razreda XY na plastične folije. Letos bomo prešli s spajkanja kondenzatorjev na punktiranje z namenom doseči večjo kvaliteto in prihranek pri uvoženem materialu.

Sicer pa je iz vsega povedanega razvidno, da smo imeli v naši TOZD težave in slabše rezultate pri izvozu na vseh področjih poslovanja. Nesporno pa je, da je največ težav izhajalo iz naše nizke tehniške opremljenosti. Nesprejemljiva je bila tudi neizpolnitev plana investicijskih vlaganj, zlasti tistega dela opreme, ki bi morala biti izdelana v naši lastni delovni organizaciji. Zato bomo morali letos nujno uresničiti naš celoten plan investicij za leto 1984, če bomo hoteli odpraviti vse težave v proizvodnji, ki so nas pestile minulo leto.

D.Ž.

Prvenstvo Kibernetike v smuških tekih

Objavljamo rezultate 1. prvenstva Kibernetike v smušarskih tekih, ki je bilo 1. marca 1984 na Kokrici pri Kranju:

ŽENSKE, Razred C:
1. Krامل Mira DS ATS.

Razred B:
1. Jeruc Ivanka ŠT., 2. Rozman Vida INSTR., 3. Sitar Francka ŠT.

MOŠKI, Razred C:
1. Štros Rok VZDRŽ., 2. Dagarin Lovro TSD, 3. Goleman Miro INSTR., 4. Gros Franc STIKALA, 5. Krامل Mitja VZDRŽ., 6. Rant Miro INSTR., 7. Pogačnik Anton MEH., 8. Vobovnik Milan INSTR., 9. Bartol Janez STIKALA.

Razred B:
1. Pogačnik Zdravko INSTR., 2. Tepina Marjan INSTR., 3. Vidic Miro INSTR., 4. Zaplotnik Edo INSTR., 5. Veskovič Leopold INSTR., 6. Košir Jože MEH., 7. Fagan Franci INSTR., 8. Fister Blaž MEH., 9. Kožar Rajko DS ATS, 10. Babič Jože DS ATS, 11. Mazi Matjaž MEH.

Razred A:
1. Bešter Srečo VZDRŽ., 2. Vogelnik Aleš INSTR., 3. Justin Franc MEH., 4. Martinjak Stane KOMERC., 5. Kutrašnik Andrej MEH., 6. Justin Marjan MEH.

R. Kožar

ZAHVALE

Ob smrti moje drage žene

ANICE ŠLEBIR

se njenim sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Stevici DO Iskra Kibernetika iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje, denarno pomoč, izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebna hvala velja Janezu Pernušu in Stanetu Zaplotniku

mož Franci s sinom Iztokom in hčerko Tatjano.

Ob smrti mojega dragega očeta

JERNEJA KLINARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam v DO ERO za podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Milka Komurko.

Ob boleči in mnogo prezgodnji izgubi našega dragega

EDVARDA ZAJCA

se iskreno zahvaljujemo upravi in vsem sodelavcem Iskrine tovarne TV sprejemnikov Pržan, za izrečena sožalja, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala Antonu Beravsu za topla poslovilna besede

žena s sinovoma.

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

MIRA MEGLIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem in sodelavkam TOZD Stikala za podarjeno cvetje, denarno pomoč, sočutje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Enako se zahvaljujemo Francu Zihertu za nošenje žare in Igorju Šavsu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala

žena Tatjana s hčerkama Jasno in Sašo.

Iz tujega strokovnega tiska

150 let mostiščne vezave

Wheatstonova mostiščna vezava in Graetzova usmerniška vezava predstavljata najpomembnejšo osnovno vezavo v elektrotehniki. Zanimivo pa je, da Wheatston in Graetz nista bila prva, ki sta odkrila mostiščno vezavo. Prvi popis mostiščnega stika je podal S. Hunter Christie ob koncu leta 1933, le nekaj za tem, ko je Faraday odkril indukcijski zakon. Šele 10 let kasneje je objavil Charles Wheatston (1802 do 1875), profesor eksperimentalne filozofije na londonski kraljevski univerzi, svoje delo „An Account of several new Instruments and Processes for determining the Constants of Voltaic Circuit“, v katerem je popisal mostiščno vezavo a pri tem odkrito priznal, da je metodo najprej objavil S.H. Christie. Mostiščna vezava je postala nato osnovni stik v elektrotehniki.

Dve barvi iz enega topa

Tektronix je predstavil lani maja v Philadelphiji novo tehnologijo barvnih slikovnih cevi. Cev ima samo en elektronski top; barvi dobi iz posebne fosforne plasti z zeleno in rdečo emisijsko konico. Poglavitna stvar je pravzaprav hitro optično stikalo, ki ga je Tektronix imenoval „color switch“. Prednost novega sistema z enim samim topom je, da ima lastno konvergenco v cevi in v dobrem kontrastu tudi pri razsvetljenem okolju. Uporaba nove tehnologije je namenjena predvsem osciloskopom, logičnim in spektralnim analizatorjem itd. Razvoj se ni končan. Naslednji cilj so tri barve v isti tehnologiji.

Operacija kratkovidnosti

Radial Keratotomy je angleški naziv za mikrokirurški poseg, s katerim operativno korigirajo kratkovidnost. Po 8 - 16 vrezih v očesno roženico se spremeni zakrivljenost površine roženice na temelju očesnega pritiska in s tem tudi kot vpadajoče svetlobe. Postopek so razvili leta 1973 v Sovjetski zvezi, v ZDA pa so med tem že opravili približno 20 tisoč operacij. (VDI Nachrichten št. 9 - 2. marec 1984).

Samo vedeti je premalo

Inose Hiroshi, profesor elektronskega inženiringa na univerzi v Tokiu meni, da kriza računalniške programske opreme zavira delež mikroelektronike pri napredku. Vzrok za to vidi v dveh dejstvih: mikroelektronika se je razvila izredno hitro in s tem tudi računalniška strojna oprema, ki se je pocenila. Po drugi strani pa je premalo strokovnjakov za zapis programov. Hiroshi računa, da bo do leta 1985 potrebno 200 tisoč do 700 tisoč strokovnjakov za izdelavo programske opreme.

Natančne meritve

Premikanje, manjše od ene tisočinke milimetra, sedaj lahko merijo in registrirajo. Američani so izdelali podvodno merilno napravo, ki spreminja signale v svetlobne in jih prek svetlobnega kabla posreduje merilni napravi. Visokobučljive senzorje so izdelali po naročilu ameriške mornarice. Merilnike uporabljajo tako, da jih vlečejo za ladjami in s tem merijo vodni pritisk, temperaturo in pospeške.

Koncentracija alkohola

Siemens je izdelal merilnik - električni analizator, ki v nekaj sekundah ugotovi promil alkohola pri voznikih po pihanju v aparat, brez sleherne uporabe balončkov. Prenosna naprava v policijskem avtomobilu prikaže promilno vrednost digitalno. Merilni postopek izkorišča fizikalni učinek, da alkoholne molekule absorbirajo toplotno sevanje.

Računalniške tatvine

Pri vsakem legalno prodanem programu za mikroročunalnik naredi 4-8 nedovoljenih kopij. Skupna izguba proizvajalcev programske računalniške opreme znaša samo v ZDA skoraj pol milijarde dolarjev na leto. Po mnenju podpredsednika Vault korporacije kraj ne bi bilo, če bi bila programska oprema za polovico cenejša. Tako pa dobe nedovoljene kopije številni prijavitelji in člani računalniških klubov. Obstojajo celo poklicni izdelovalci kopij, ki na mah razmnožijo nekaj 100 ali celo 1.000 programov. Za zaščito pred software-pirati so sedaj odkrili tako imenovani „prolok“ varnostni sistem, sestojec iz dveh delov, od katerega si mnogo obetajo.

Električni avtomobil

Znano je, da razvoj električnega avtomobila najbolj zavira neustrezno skladiščenje električne energije, skratka, sedanji akumulator ne ustreza novim zahtevam. Z odkritjem natrij-zveplene NaS baterije se je radij električnega avtomobila povečal na 250 km in tudi cena za prevožen kilometer bo nižja. Zahodni Nemci so izračunali, da je sedanja poprečna poraba električnega avtomobila 0,32 kilovatne ure na kilometer, oziroma 5 DM stroškov za prevoženih 100 km, seveda z dosedanjimi svinčnimi akumulatorji. Letos bo samo zahodnonemški VW preizkušal 50 Golfov z električnim enosmernim pogonom. Ekipa, ki se ukvarja s tem delom, šteje 20 inženirjev (60 ljudi) in so ji dodelili za razvoj 12 milijonov DM.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

Kulturniki — pozor!

Na pobudo KOS SOZD Iskra pripravljamo v Iskri almanah oz. zbornik vseh kulturnih dejavnosti. Zdržiti hočemo v knjižni obliki vse literate, likovnike, fotografe, pevce, folkloriste, recitatorje in animatorje. Naprošamo vse, ki se na kakršnen koli način ukvarjajo z umetnostjo, še posebej pa vodje kulturnih skupin, da nam pošljejo podatke o dejavnosti, po možnosti opremljene s fotografijami.

Formular je videti takle:
delovna organizacija:
TOZD:
dejavnost:
ime in priimek:
rojstni podatki:
zaposlen:
dela, stvaritve, dosežki:
razstave:
nastopi:
tematika (stil, vsebina):
Vse informacije se zbirajo pri Matjažu Kocbeku, IC, TOZD Marketing, Poljanska 31, Ljubljana, telefon: 325-061.

Počitnice v letu 1984

Referat za rekreacijo v Iskri Kibernetiki je tudi letos pripravil program letovanja, s katerim vam skuša pomagati pri izbiri kraja, kjer boste lahko čim bolj in čim ceneje letovali.

Posredujemo vam razpis za letovanje v kampu »Mir« na Dugem otoku in razpis za letovanje v koči »Mladost« na Krvavcu.

Vse, ki jih zanima Kompasov program letovanja, obveščamo, naj se zglasijo v poslovalnici Kompara v Kranju (ob veleblagovnici Globus), ki sprejema prijave in daje izbrne informacije o letošnjem programu.

Kdor se zanima za letovanje v počitniških prikolicah, naj se prijavi na interni razpis temeljne organizacije, v kateri je zaposlen. O prostih kapacitetah v počitniških prikolicah vas bomo informirali v začetku maja.

DUPUM V KAMPU »MIR« NA DUGEM OTOKU

Kamp »Mir« je na skrajno južnem delu otoka, v zalivu Telaščica, tik ob morju v gostem borovem gozdičku. Dostop je možen samo po morju. Cestne povezave z ostalimi kraji na otoku ni. Najbližji naseljeni kraj je mesto Sali.

Termini izmen in cene letovanja v kampu »Mir«

Izmena	I. SKUPINA			II. SKUPINA			III. SKUPINA		
	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	Datum izmene od - do	
I.	14. 6. - 24. 6.	15. 6. - 25. 6.	16. 6. - 26. 6.	24. 6. - 4. 7.	25. 6. - 5. 7.	26. 6. - 6. 7.	4. 7. - 14. 7.	5. 7. - 15. 7.	6. 7. - 16. 7.
II.	14. 7. - 24. 7.	15. 7. - 25. 7.	16. 7. - 26. 7.	24. 7. - 3. 8.	25. 7. - 4. 8.	26. 7. - 5. 8.	3. 8. - 13. 8.	4. 8. - 14. 8.	5. 8. - 15. 8.
III.	13. 8. - 23. 8.	14. 8. - 24. 8.	15. 8. - 25. 8.	23. 8. - 2. 9.	24. 8. - 3. 9.	25. 8. - 4. 9.	2. 9. - 12. 9.	3. 9. - 13. 9.	4. 9. - 14. 9.

Opomba: I. izmena je v času izven glavne sezone. Letovanje se prične s kosilom, konča pa z zajtrkom.

Termini izmen za letovanje z lastnim šotorom

IZMENA	Datum izmene	
	od	do
I.	2. 7.	12. 7.
II.	12. 7.	22. 7.
III.	22. 7.	1. 8.
IV.	1. 8.	11. 8.
V.	11. 8.	21. 8.

Opomba: Vse izmene so v času glavne sezone.

Cene letovanja za zaposlene v Kibernetiki, Telematiki in Električnih orodjih

Način letovanja	Predsezona		Glavna sezona	
	otroci	odrasli	otroci	odrasli
v šotorih kampa	3.400	4.800	4.200	6.000
z lastnim šotorom	2.700	3.800	3.300	4.700

Cene letovanja za zunanje goste

Način letovanja	Predsezona		Glavna sezona	
	otroci	odrasli	otroci	odrasli
v šotorih kampa	4.300	6.100	5.400	7.800
z lastnim šotorom	3.600	5.100	4.500	6.300

Opomba: V ceno je vključeno 10 polnih penzionov. Do cene za otroke so upravičeni otroci, rojeni leta 1974 in mlajši. Za otroke do drugega leta, ki ne koristijo penzionskih uslug, se plača dnevno 70,00 din.

Cena prevoza z ladjo iz Sukošana v kamp in nazaj

Cena za odrasle je 500,00 din, za otroke do 10 let 300,00 din, otroci do drugega leta ne plačajo prevoza.

Avtobusni prevoz

Organiziran bo avtobusni prevoz na relaciji Kranj - Sukošan - Kranj. Cena prevoza za zaposlene v kranjskih DO Iskra in za njihove sorojce je 1.000,00 din, za ostale pa 1.700,00 din. Organizator lahko odpove prevoz, če ni prijavljenih vsaj 35 potnikov.

Če prevoznik spremeni ceno prevoza, je kupec dolžan sprejeti podražitev do 20%. Pri višjih podražitvah pa ima kupec pravico odpovedati prevoz in tudi letovanje, če to želi, brez obvezne povrnitve nastalih stroškov.

LETOVANJE V HIŠICI »MLADOST« NA KRVAVCU (V času od 1. 5. do 31. 8. 1984)

Delavce, ki jih zanima najem počitniške hišice »Mladost« na Krvavcu, obveščamo, da bomo prijave začeli zbirati 7. aprila, in sicer za maj, junij, julij in avgust. Prijavite se lahko osebno ali pisno v DS ATS, pri Rajku Kožarju, tel.: 29-52, kjer dobite dodatne informacije.

Pisna prijava naj vsebuje ime in priimek, tel.: številko, zaposlitev, želeni termin in rojstne podatke prosilcev. Prijave bomo zbirali do 15. maja 1984.

V hišici je šest ležišč. Najeli jo boste lahko za tri do štiri dni. Prednost imajo tisti, ki hišice niso koristili zadnji dve leti in tisti, ki v hišico sprejmejo več članov, ki so zaposleni v kranjskih DO Iskra.

PRIJAVNICA ZA LETOVANJE NA DUGEM OTOKU

od _____

Številka šotora (ali lasten) _____

Ime in priimek _____ Leto rojstva _____ Zaposlen (DO) _____

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Naslov doma: _____ tel.: _____

Datum prijave: _____ Podpis: _____

Prevoz: avtobus, lasten (ustrezno obkroži!)

Turistična taksa

Plača se na licu mesta in ni vključena v ceno penziona.

Kampiranje na tujem zemljišču

Vsi, ki bodo kampirali na najetem zemljišču, bodo plačali dodatne stroške najema na licu mesta.

Način prijave

Prijave sprejema Rajko Kožar, Iskra Kibernetika, DS ATS, Referat za rekreacijo, tel. (064) 22-221, interna 29-52.

Zaposleni v Savski loki se lahko prijavi osebno vsak dan od 8. do 13. ure.

Zunanji gostje se lahko prijavi tudi na osnovi telefonske potrditve prostih kapacitet, s tem da morajo v roku 5 dni poslati prijavnico in potrdilo o vplačilu akontacije na gornji naslov.

Ob prijavi vplačajo zaposleni v DO Kibernetika, Telematika in ERO 2.000,00 din akontacije. Zunanji gostje plačajo ob prijavi 50% celotnega zneska za 10-dnevno letovanje.

Denar nakazite s položnico na žiro račun št. 51500-601-10446, Iskra Kibernetika, TOZD Delavska restavracija, Savska loka 1, Kranj.

Način odjave

— Upoštevamo samo pisne odjave.

— Pri odjavi nad 30 dni pred odhodom se zadrži 700,00 din za manipulativne stroške.

— Za odpoved od 30 do 10 dni pred odhodom se zadrži 30% od cene letovanja po osebi.

— Če pride do odpovedi zadnjih 10 dni pred odhodom, se zadrži 50% od cene letovanja po osebi.

— V primeru odpovedi zadnjih 30 dni pred odhodom zaradi dokumentirane višje sile, se zaračunajo le manipulativni stroški 700,00 din.

— Če dopustnik najde zamenjavo sam, se mu vrne celotno vplačilo.

DO AVTOMATIKA

Tekmovanje smučarjev TOZD Orodja v veleslalomu

V soboto, dne 17. 3. 1984 smo imeli smučarji TOZD Orodja tekmovanje v veleslalomu na Soriški planini. V prelepem sončnem dnevu, smo se ob 8. zjutraj z avtobusom odpeljali na Soriško planino. Po približno uri vožnje smo prišli na cilj. Bilo je zelo lepo, sončno tudi na vrhu. Tekmovanje se je pričelo ob 11. in po dveh razburljivih vožnjah smo tudi dobili zmagovalca TOZD. Ostanek dneva smo preživeli na smučišču brez nezgod. Ob 16. smo že odhajali iz Soriške planine, do gostilne pri Slavcu, kjer smo imeli razglasitev rezultatov in kosilo.

Tekmovanje je potekalo v zelo dobrem vzdušju in vsi udeleženci so bili zadovoljni. Rezultati:

1. Predalič Zvone 41,00
  2. Schmautz Aleš 42,00
  3. Majetič Bojan 42,50
  4. Plestenjak Rajko 44,80
  5. Ferdin Niko 46,20
  6. Vodenik Roman 47,00
  7. Tomšič Franc 47,00
  8. Laznik Ivan 47,10
  9. Snj Vinko 48,00
  10. Pirmar Andrej 48,10
  11. Rihar Vinko 53,50
  12. Podgornik Boris 53,60
  13. Lalin Franci 54,00
- Skupina B:
1. Tischler Zoran 46,20
  2. Čirič Milan 47,50
  3. Paš Emil 47,80
  4. Novak Franc 51,00
  5. Rotar Martin 54,00
  6. Gerl Boštjan 0

Milan Čirič

Brez napatnic ne o mogel nihče na letovanje. Vse ostale informacije boste dobili ob prijavi. Navodila za potovanje na Dugi otok, o možnosti parkiranja in o voznom redu ladje bomo objavili kasneje.

Prihodnje leto nova Iskrina šola

Z usmerjenim izobraževanjem je obseg izobraževanja na Iskrini srednji šoli v Kranju hitro naraščal. Sedanja šola bi po zmogljivosti lahko sprejela le 200 učencev, vendar jo trenutno obiskuje kar 1.120 učencev (v 40 oddelkih) in 134 odraslih (v 5 oddelkih). V novem šolskem letu bo v šolo prišlo okrog 100 novih učencev, kar pomeni štiri nove oddelke. Razmere na šoli so resnično kritične, o tem smo že večkrat poročali.

Razvojni programi kranjske Iskre in drugih OZD v Kranju in na Gorenjskem zahtevajo vedno več strokovnih kadrov. Omeniti je treba tudi široko družbeno usmeritev za izobraževanje proizvodnih poklicev in s tem povezane paloge za zaposlovanje mladih. Velike potrebe po kovinarskih in elektrotehniških kadrih kažejo tudi razpisane štipendije OZD.

Predvsem Iskrine delovne organizacije pa tudi druge so potrebe po kadrih pravih razumele in se s podporo družbenopolitične skupnosti odločile za nadomestno gradnjo na Zlatem polju v Kranju. Tako naj bi predvidoma spomladi prihodnjega leta že dobili novo šolo. To bo enonadstropna zgradba s skupno površino prek 8.000 kv. metrov. V njej bo 30 splošnih in strokovnih učilnic in 15 delavnice.

Šola bo omogočala eno in pol izmenski pouk za predvideno število učencev. Popoldne bo potekalo izobraževanje ob delu in dopolnilno izobraževanje. Po pričakovanjih bo šola ob izgradnji že polno zasedena. V novi šoli bodo pomembna pridobitev tudi spremljajoči prostori kot so šolska kuhinja, knjižnica s čitalnico, prostori za interesne dejavnosti, večji prostor za prireditve, zaklonišče, kopirnica ter prostori za strokovne delavce. Žal pa telovadnice ne bo zraven in bo treba izgradnjo načrtovati v prihodnjem srednjeročnem načrtu.

Vrednost celotne investicije znaša okrog 473 milijonov din. Okrog 100 milijonov din so združile Iskrine DO, ostala sredstva pa so pridobljena s samoprispevkom občanov. Investitor nadomestne gradnje je Iskra Kibernetika.

Nova šola bo pomembna pridobitev za učence, učitelje kot tudi za gorenjsko gospodarstvo, ki zelo potrebuje kvalitetne, izobražene kadre. Izobraževanje učencev Iskrine srednje šole elektrotehniške in kovinsko-predelovalne usmeritve poteka na treh lokacijah, kar 28 oddelkov ima samo popoldanski pouk in nimajo zagotovljenega kosila, 15 oddelkov pa je na kranjski gimnaziji. Zato vsi težko čakajo nove prostore na Zlatem polju.

Alojz Boc

Turni smuk s Kotovega sedla

Planinsko društvo Iskra bo priredilo 7. in 8. aprila turni smuk s Kotovega sedla. Odhod bo v soboto, 7. aprila ob 14.30 (avtobusna postaja Ljubljana, boks št. 7).

Prijave in informacije Milan Sval, Iskra Elektrozveze, tel.: 575-212, int.: 87.

Jubilej planinske sekcije DO Iskra v Kranju

Letos praznuje Planinska sekcija DO ISKRA Kranj 10. obletnico ustanovitve in uspešnega delovanja. Ob jubileju bo v petek 6. aprila ob 19. v dvorani DPO (nad Delavsko restavracijo) priredila skromno slavnost, s katero se bo poskušala nekoliko predstaviti javnosti, posebno planinskemu občinstvu.

Dnevni red bo naslednji:

1. Slavnostna otvoritev z govorom
2. Podelitev priznanj
3. Predvajanje barvnih dia in filmov.

Prijatelji planinstva VABLJENI!

Med dolgoletnimi sodelavci.

Cilka in Stane Hrženjak v pokoj

V TOZD Orodjarna so se sodelavci s prisrčno slovesnostjo poslovili od zakonske para Hrženjak, Cilke in Staneta, ki sta skupaj nabrala skoraj 50 let dela v Orodjarni. Ni veliko parov, ki bi toliko let ohranili zvestobo eni delovni sredini. Seveda sta opravljala vsak svoje delo in vsak od njiju je ob odhodu v pokoj zapustil močne sledove s svojim dolgoletnim delom.

Cilka je kot skladiščni kartotekar skoraj polnih dvajset let skrbela za red na svojem področju dela. Orodjarno pa bo zdaj zamenjal domači vrt, pletenje, domače živali in veliko drobnega dela gospodinje. Časa ji kljub temu, da ne bo hodila v službo, ne bo ostajalo, kar velja tudi za Staneta.

Stane pa se svojih začetkov spominja takole:

»Najprej sem delal pri železnici, leta 1955 pa sem prišel v tedanje Elektrozveze Linhartovi, leta 1970 pa v Orodjarno v Siegne. Najprej se je bilo treba prijaviti na bruto silnem stroju, z izpitom pa sem postal brusilec orodja. Danes lahko rečem, da ni stvar, ki je ne bi brusil v teh letih, pa tudi veliko brusilcev sem učil. Spominjam se, da smo v tistih tudi s klavirsko žico delali radijs, velikokrat je bilo to povsem rokodelsko delo. Danes so seveda tu novi stroji, s katerimi se da delati do tisočinke natančno. Spominjam se posebno dela, veliko ga je bilo, za Šenjernej. Zelo zagnani so bili, za njih smo delali orodja. Sicer pa smo v tistem času praktično ustanavljali temeljne organizacije, to je bilo zanimivo delo.

Spominja se Staneta kar vreli, saj se jih je v teh letih nabralo veliko. Vesel je svojega mentorskega dela, saj so skoraj vsi brusilci šli skozi njegove roke.

Odhod v pokoj tudi zanj ne pomeni mirovanja doma, saj je Stane od nekdanj aktivni družbenopolitičnih organizacijah, zdaj bo delal v krajevni skupnosti, poleg številnih konjičkov. V zvezi z njegovim dosedanjim delom pa je darilo sodelavcev, ki so mu pridelali kozla za brušenje nožev. Bolj primernega darila si ni mogel želei. Težko je reči, kateri spomini bodo močnejši. Cilkini in Stanetovi na delo v Orodjarni, ali spomini izkušnje, ki sta jih pustila svojim sodelavcem v kolektivu Orodjarne.

Upokojujencem bivše Elektromehanike

Način izplačevanja dodatnega regresa za letovanje upokojujencem

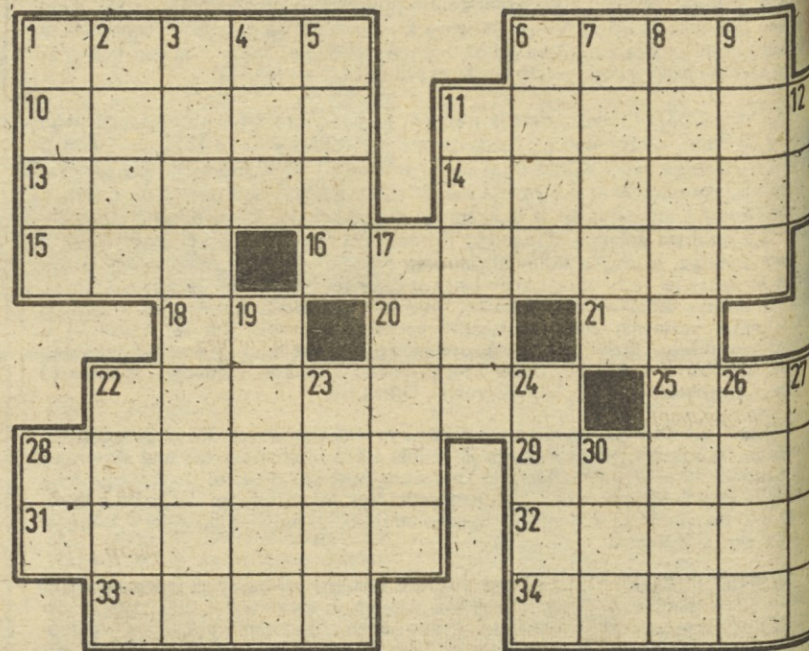
Samoupravni organi temeljnih organizacij Iskre Kibernetike, Telematike in ERO so sprejeli sklep o združevanju sredstev za rekreacijo. Del teh sredstev je namenjen tudi za dodatno regresiranje letovanja upokojujencem.

Do dodatnega regresa za letovanje so v letu 1984 iz združenih sredstev upravičeni upokojujenci vseh treh delovnih organizacij Iskre v Kranju in to po naslednji lestvici:

- do 7000 din pokojnine 2500 din dodatnega regresa,
- od 7000 din do 8000 din pokojnine 2200 din dodatnega regresa,
- od 8000 din do 9000 din pokojnine 1800 din dodatnega regresa.

Upokojujenci nad 9000 din pokojnine niso upravičeni do dodatnega regresa. Upokojujenci lahko koristijo letovanje v kampu »MIR« na Dugem otoku. Prijave bo v aprilu pričel sprejemati Rajko Kožar, tel.: 29-52, v Kibernetiki.

Dodatni regres se daje samo v primeru koriščenja dopusta in to za 7 do 10-dnevno letovanje, kar se dokazuje z računom. Za uveljavitev dodatnega regresa naj upokojujenci prinesejo račun o stroških letovanja in odrezek zadnjega meseca nakazila pokojnine. Te dokumente naj upokojujenci Kibernetike in ERO prinesejo na kadrovsko področje - socialna služba Kibernetika, upokojujenci Telematike pa na oddelek za družbene zadeve - socialna služba Telematike do 31. 12. 1984.

Križanka za razvedrilo

VODORAVNO: 1. del očesa, 6. holandski slikar iz 19. stoletja (Vincent van), 10. vrstaaminske kisline, 11. premikanje tal, 13. periodično upadanje morske vode, 14. zmanjšanje vrednosti zaradi uporabe, 15. rt vzhodnega dela Španije med Valencio in Alicantejem, 16. morskima nimfa v grški mitologiji, 18. kemijski znak za paladij, 20. ozek konec polotoka, 21. nikalnica, 22. vojak grške milice v narodnoosvobodilnem boju, 25. nenadno razburjenje ali pretres, 28. kraj v Švici pri jezeru Neunberg, kjer so našli predmete iz stare železne dobe, 29. zlato rumen, nekoliko kislekast plod tropskega drevesa, 31. pritičje, tudi prostor v gledališču, 32. zračni duh iz Shakespeareovega »Viharja«, 33. sodobni hrvaški pisatelj (Ivan, r. 1921, »Večno žalostni nasmeji« 34. kraj blizu Kranja.

NAVPIČNO: 1. zvočna naprava, 2. dno ulita iz bronu, 2. biološka skupina z različnimi značilnostmi, plemo, rodu, 3. zadnja egipčanska kraljica iz 1. stoletja pred n. št., 4. podoba, figura, 5. oseba iz biblije, 6. užjane rastline s klobukastimi cvetovi, 7. mariborski baletni plesalec, 8. ograf in režiser (Iko), 8. sodobni slovenski prevajalec in novelist (Janez), 9. boginja mladosti, 11. sultanova vladavina v Carigradu do leta 1918, 12. avtomobil, 13. oznaka Sarajeva, 17. hrvaška pevka za glasbe (Ksenija), 19. orodje za dolbenje kratkim prečnim rezilom, 22. desni prst, 23. Donave na Bavarskem, 23. ime nekdanje italijanske pevke Taddio, 24. zdravilo, 25. travniška rastlina grenkega okusa, 26. vzhodni svet, 27. južnoslovanski skupinski ljudski pesniški krogi, 28. kratica za »Ljudsko pravilo«, 30. akontacija.